

VURNIKOVA ŠTUDENTSKA NAGRADA
ZA LETO 2025

Vurnika

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

72(497.4)“2025”(083.82)

VURNIKOVA študentska nagrada za leto 2025 / [predgovor Vesna Kamin Kajfež ; urednica Vesna Kamin Kajfež ;
grafični material arhivi avtorjev]. - Radovljica : Center arhitekture Slovenije, 2025

ISBN 978-961-96260-3-0
COBISS.SI-ID 235939075

VURNIKOVA ŠTUDENTSKA NAGRADA
ZA LETO 2025

KATALOG VURNIKOVA ŠTUDENTSKA NAGRADA ZA LETO 2025

STROKOVNI ODBOR

Barbara Viki Šubic, Center arhitekture Slovenije

Andrej Golčman, Krajevna skupnost Radovljica

Ciril Globočnik, Občina Radovljica

prof. Mihael Dešman, Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani

izr. prof. Uroš Lobnik, Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo Univerze v Mariboru

STROKOVNA ŽIRIJA

Stojan Skalicky, Slovenija / arhitekt

Indrè Umbrasaitè, Avstrija / arhitektka

Jožica Curk, Slovenija / arhitektka, predsednica žirije

prof. dr. Aleš Vodopivec, Slovenija / arhitekt

PREDGOVOR

doc. dr. Vesna Kamin Kajfež

ZALOŽNIK

Center arhitekture Slovenije

UREDNIKA

doc. dr. Vesna Kamin Kajfež

GRAFIČNI MATERIAL

Arhivi avtorjev

LEKTURA

Manca Stare Vuković

OBLIKOVANJE

Lana Topolovec

TISK

Prepri d.o.o., Vizualne komunikacije

Radovljica, Ljubljana, 2025

Naklada 80 izvodov

® Center arhitekture Slovenije

- 5 VURNIKOVA ŠTUDENTSKA NAGRADA 2025
doc. dr. Vesna Kamin Kajfež
- 6 IVAN VURNIK: ARHITEKT IN PEDAGOG
Barbara Viki Šubic
- 7 "Za usposabljanje arhitekta je izredno pomembno, da zna prodreti v
bistvo popolnosti človekovega življenja." Ivan Vurnik
prof. Mihael Dešman
- 8 O pomenu vrednotenja kompleksnosti
izr. prof. Uroš Lobnik
- 9 Poročilo strokovne žirije Vurnikove študentske nagrade za leto 2025

Predlogi za izbor Vurnikove študentske nagrade za leto 2025

36
37

- 12 **Lenart BERDON**
Avtorski esej: Arhitekt brkljač
13 Izbor projektov

40
41

- 16 **Enis BEQIRI**
Avtorski esej: Vloga stanovanj v novih centralnih območjih: Rt2-C Maribor
17 Izbor projektov

44
45

- 20 **Valentin DOWHYJ**
Avtorski esej: Kdo bo gradil našo prihodnost: odtujenost študija od
arhitekturne prakse
21 Izbor projektov

48
49

- 24 **Marija ĐUKIĆ**
Avtorski esej: MASKA: Tschumi, Eisenman, Baudrillard
25 Izbor projektov

52
53

- 28 **David FICKO**
Avtorski esej: Na ruševinah avtentičnosti arhitekturne prakse
29 Izbor projektov

60

- 32 **Ela GRASSELLI**
Avtorski esej: Možnost dopuščanja
33 Izbor projektov

61

65

Žana KORENJAK

Avtorski esej: Introspekcija študijskih let
Izbor projektov

Luka KOROŠEC

Avtorski esej: Volatilna arhitektura
Izbor projektov

Žan MAJETIČ

Avtorski esej: Spletna arhitektura
Izbor projektov

Timoteja MEJAŠ

Avtorski esej: Trajnost, ki ni trajna
Izbor projektov

Urška MOŽE

Avtorski esej: Dnevna soba mesta
Izbor projektov

Dan NAPAST

Avtorski esej: Dnevna soba mesta
Izbor projektov

Andrea ŠUNDOVSKA

Avtorski esej: Naslednje poglavje v arhitekturi: onkraj
trajnosti
Izbor projektov

Povzetek razpisa za Vurnikovo študentsko nagrado

VURNIKOVA ŠTUDENTSKA NAGRADA 2025

Slovenski arhitekt Ivan Vurnik (1884–1971), soustanovitelj oddelka za arhitekturo na ljubljanski univerzi, njen prvi učitelj ter začetnik moderne arhitekture in urbanizma na Slovenskem, se je v času svoje dolge in raznolike kariere na dogajanja v družbenih okoljih, kjer je ustvarjal, veseskozi odzival tako s svojimi deli in strokovnimi zapisi kot s predavanji in razstavami.

Vurnikova študentska nagrada, ki jo letos podeljujemo že osmič, je bila kot priznanje za perspektivnega študenta oz. študentko arhitekture ustanovljena leta 2018 na pobudo Centra arhitekture Slovenije ob stoletnici ustanovitve Oddelka za arhitekturo na Tehniški fakulteti v Ljubljani, za katerega je bil zaslužen tudi arhitekt Ivan Vurnik. Nagrada, ki jo idejno in finančno podpirajo Krajevna skupnost Radovljica, Občina Radovljica, Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani in Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo Univerze v Mariboru, je častna in finančna.

Vurnikova študentska nagrada se za opus delovanja podeli študentkam in študentom: 4. in 5. letnika enovitega magistrskega študijskega programa arhitektura (Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani); 1. in 2. letnika drugostopenjskega študijskega programa urbanizem (Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani); 1. in 2. letnika magistrskega študijskega programa 2. stopnje arhitektura (Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo Univerze v Mariboru); ter magistrom inženirjem arhitekture/magisticam inženirkam arhitekture s prej navedenih študijskih programov, največ 12 mesecev od dneva zagovora magistrskega dela, in magistrom inženirjem arhitektom-urbanistom/magisticam inženirkam arhitektkam-urbanistkam s prej navedenih študijskih programov, največ 12 mesecev od dneva zagovora magistrskega dela. Letos je bila podeljena ena Vurnikova študentska nagrada in 3 enakovredna priznanja.

Prijava za nagrado je obsegala osebno mapo z izbranimi projekti ter esej o arhitekturi in/ali urbanizmu. Prva nagrada je namenjena študijskemu potovanju, dobitnik pa bo na naslednjih Vurnikovih dnevih, 1. junija 2026, na slavnostni podelitvi pripravil tudi predavanje o potovanju ter njegovem vplivu na razmišljanje in delo na strokovnem področju. Letos je predavanje z naslovom *Odpornost, kontekstualnost in kontinuiteta: vpogled v japonsko arhitekturo* pripravila lanskoletna dobitnica Vurnikove študentske nagrade za leto 2024 Lucija Ritoša. V predavanju je predstavila svoje potovanje po štirih japonskih mestih skozi vrsto tem, ki odražajo posebne značilnosti japonske arhitekture in kulture. Predstavljene teme ponujajo vpogled v edinstveno miselnost in kulturno filozofijo Japonske ter razkrivajo načela, ki so vse bolj pomembna pri oblikovanju sodobne arhitekture in mest, tudi v našem okolju.

Letos smo prejeli 13 nominacij, ki jih je pregledala strokovna žirija, ki so jo sestavljali:

Stojan Skalicky, Slovenija / arhitekt

Indré Umbrasaité, Avstrija / arhitektka

Jožica Curk, Slovenija / arhitektka

prof. dr. Aleš Vodopivec, Slovenija / arhitekt

Strokovna žirija je nagrajence izbrala glede na kriterije kakovosti, edinstvenosti in inovativnosti predstavljenih projektov, glede na vsebino esaja ter glede na razbran doprinos k razmisleku o arhitekturi in urbanizmu. Ob podelitvi Vurnikove študentske nagrade in dveh priznanj, ki vedno poteka na Vurnikov rojstni dan (letos v nedeljo, 1. junija 2025), je v Radovljiški graščini ves mesec junij na ogled tudi razstava vseh prijavljenih del.

Čestitke nagrajencem!

doc. dr. Vesna Kamin Kajfež, urednica

IVAN VURNIK: ARHITEKT IN PEDAGOG

Veseli nas, da so dolgoletne želje po vzpostavitvi nagrade, ki spodbuja mlade arhitekturne misli, postale resničnost. V času nenehnih sprememb, tehnološke nepredvidljivosti in poplave informacij je še toliko pomembneje vzgajati generacijo strokovnjakov, ki se zaveda pomena premišljene, odgovorne in družbeno občutljive arhitekture ter urbanizma.

Vurnikova študentska nagrada je edina arhitekturna nagrada v Sloveniji, namenjena izključno študentkam in študentom. Nagrada nosi ime po arhitektu Ivanu Vurniku, enem ključnih utemeljiteljev slovenske moderne arhitekture, ki je s svojo ustvarjalnostjo, pedagoškim delom in predanostjo iskanju narodnega izraza postavil temelje sodobnemu razumevanju prostora in oblikovanja.

Skozi to nagrado želimo ne le počastiti Vurnikovo dediščino, temveč tudi podpreti mlade ustvarjalce, ki s svojim delom izkazujejo razumevanje prostora, družbenega konteksta ter inovativne in trajnostne pristope k oblikovanju našega skupnega okolja. V času, ko se svet sooča z vse bolj kompleksnimi prostorskimi, okoljskimi in družbenimi izzivi, je kritično razmišljanje, ki ga prinašajo študentski projekti, še posebej dragoceno.

Katalog prinaša izbor nominiranih in nagrajenih del, ki po mnenju strokovne komisije najbolje odražajo kakovost, ustvarjalnost in relevantnost v današnjem času. Vsak projekt je izraz edinstvenega pogleda mlade avtorice in avtorja, ki s svežim razmislekom in pogosto tudi drznostjo postavlja vprašanja, premika meje in predlaga odgovore na vprašanja prihodnosti našega grajenega prostora.

*Barbara Viki Šubic, direktorica
Center arhitekture Slovenije*

“ZA USPOSABLJANJE ARHITEKTA JE IZREDNO POMEMBNO, DA ZNA PRODRETI V BISTVO POPOLNOSTI ČLOVEKOVEGA ŽIVLJENJA.”

Ivan Vurnik

Vurnik je eden od treh očetov Ljubljanske šole za arhitekturo; po letnicah rojstva so to Maks Fabiani (1865, Kobdilj), Jože Plečnik (1872, Ljubljana) in Ivan Vurnik (1884, Radovljica). Kot je dobro znano, je bil Vurnik neposredni ustanovitelj ljubljanske šole za arhitekturo, v kateri je skupaj s Plečnikom zasnoval specifični način poučevanja arhitekture in urbanizma, ki se skozi metamorfoze ohranja vse do danes.

Študij arhitekture je proces, ki je sestavljen iz številnih študijskih dejavnosti, obveznosti in nalog, kar pa še zdaleč ni dovolj, da bi študentke in študenti dosegli osebnostno rast, ki jo poklic zahteva. Ob študiju gre za to, da spoznajo, razumejo in kritično interpretirajo svet v vsej njegovi kompleksnosti. Zato šola ni tovarna za produkcijo arhitektk in arhitektov, pač pa je laboratorij, v katerem so študentke in študenti enakovredni in enakopravni udeleženci pri eksperimentiranju in raziskovanju. Ta proces se ne zaključi pod Plečnikovim baldahinom, ki nadkriva vhod v poslopje šole za arhitekturo. Kot »čebelice iz panja«, če uporabim prelepo Plečnikovo metaforo, se podajajo v raziskovanje širnega sveta. Ta svet je danes razširjen z digitalnim prostorom, ki je do nepreglednosti pomnožil arhitekturni in urbanistični imaginarij, vire in vednosti.

Kljub temu in prav zato je šola za arhitekturo ključno mesto, kjer se oblikuje in širi diskurz o arhitekturi. Bolj kot vsota njenih učnih vsebin in predmetov je kraj, kjer se študenti začnejo zavedati sebe kot članov že obstoječe skupnosti strokovnjakov in intelektualcev, kjer začnejo razvrščati raznolike identitete, ki so jim na voljo, in kjer se kolektivno konstituira prihodnje polje arhitekture v vseh njenih disciplinarnih in strokovnih tančinah. Za vse te namene sta nepogrešljivi intelektualna nepopustljivost in kritična radovednost.

Center arhitekture Slovenije tudi letos v sodelovanju s Fakulteto za arhitekturo in drugimi odpira vrata kreativnemu raziskovanju meja med arhitekturo in pisanjem. V okviru Vurnikove študentske nagrade vsako leto podelimo nagrado in dve priznanji, ki nagradijo študentke in študente arhitekture. Na razpisu sta zahtevana avtorski esej na eni in osebna mapa na drugi strani. To pomeni, da se pričakuje tako avtorsko svežino in unikatne pristope v razmišljanju (pisanju o arhitekturi) kot odličnost študentskih nalog (projektov, pa tudi instalacij, ilustracij in drugih oblik izražanja).

Predstavitev osebna mapa in esej sta za študentko/študenta priložnost za refleksijo študijskega eksperimentiranja, za pregled in sintezo osebnostne rasti. Študenti so na prijazen in privlačen način povabljeni k poglobljanju raziskovanja sebe, arhitekture in sveta; pogled nazaj je pogoj za ozaveščanje sedanosti in tudi za projekcijo v prihodnost.

*prof. Mihael Dešman, dekan
Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani*

O POMENU VREDNOTENJA KOMPLEKSNOSTI

Študirate v času, ko se zdi, da umetniško ustvarjanje znova poteka v nekem gluhem času.

Ivan Vurnik je izhajal iz prve generacije visokošolsko izobraženih slovenskih arhitektov, ki so se šolali na Dunaju, in so vsestransko zaznamovali slovensko arhitekturno dogajanje. Vurnik je bil med četverico, kamor sodijo še starejši Maks Fabiani (1865–1962), Ivan Jager (1871–1959) in Jože Plečnik (1872–1957), najmlajši, a ga je doletela zahtevna naloga, leta 1919 postaviti na noge na novi Univerzi v Ljubljani ustanovljen Oddelek za arhitekturo Tehniške fakultete. Bil je človek raznolikih sposobnosti in vsestranski tako kot arhitekt, urbanist, oblikovalec, pedagog in raziskovalec. V svojem profesionalnem delu je izhajal iz družinske podobarske tradicije svojih in se skladno s časovnimi premenami navduševal nad raznovrstnimi tokovi, vse od secesijskih vzorov, ekspresionističnih prvin, romantičnega iskanja narodnega sloga in dekorativnih pobud pa vse do funkcionalizma, kar je bilo vedno osnovano na trdnem znanju.

Veseli nas, da so dolgoletne želje po vzpostavitvi nagrade, ki spodbuja mlade arhitekturne misli, postale resničnost. V času nenehnih sprememb, tehnološke nepredvidljivosti in poplave informacij je še toliko pomembneje vzgajati generacijo strokovnjakov, ki se zaveda pomena premišljene, odgovorne in družbeno občutljive arhitekture ter urbanizma.

Vurnikova študentska nagrada je edina arhitekturna nagrada v Sloveniji, namenjena izključno študentkam in študentom. Spodbuja jih h kritičnemu razmisleku o prostoru, arhitekturi ter širših družbeno-socioloških temah, ki vplivajo na delo arhitekturno-prostorskih strokovnjakov. Finančni del nagrade je vezan na nadaljnje strokovno izpopolnjevanje nagrajenke ali nagrajenca, ki svoje novopridobljeno znanje in izkušnje predstavi na naslednji podelitvi nagrade.

Pripravki nagrajenih študentk in študentov so vedno sveži, kritični in vizionarski. So odsev razmišljanj nove generacije mladih, predanih posameznikov, ki bo s svojim znanjem, širino in odgovornostjo krojila slovenski arhitekturni prostor.

*izr. prof. Uroš Lobnik
predstojnik Oddelka za arhitekturo, Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo Univerze v Mariboru*

POROČILO STROKOVNE ŽIRIJE VURNIKOVE ŠTUDENTSKE NAGRADE ZA LETO 2025

Na letošnji razpis za Vurnikovo študentsko nagrado se je prijavilo trinajst studentov: Urška Može, Luka Korošec, Valentin Dowhyj, Lenart Berdon, Dan Napast, Ela Grasselli, Andrea Šundovska, Žana Korenjak, Marija Đukić, Žan Majetič, David Ficko, Timoteja Mejaš in Enis Beqiri.

Mednarodno žirijo za Vurnikovo študentsko nagrado 2025 so zastopali arhitekti Indre Umbrasaitė (Avstrija), Aleš Vodopivec, Stojan Skalicky in Jožica Curk, predsednica žirije. Žirija se je preko platforme ZOOM sestala dvakrat: 24. aprila in 29. aprila 2025. Individualno in skupaj se je odločala med kandidati, ki so se predstavili z esejem in predstavitvenimi mapami v slovenskem in angleškem jeziku.

Nagrajeni so kandidati, pri katerih je opazna individualna zvedavost in ustvarjalna zavzetost, ki seže preko predpisanih študijskih obveznosti in vpliva mentorjev, poleg tega pa tudi sposobnost samostojnega kritičnega mišljenja in intelektualna širina, ki se kaže tudi v njihovem razumevanju vloge in nalog sodobne arhitekture.

Žirija se je odločila, da ob Vurnikovi študentski nagradi za leto 2025 namesto dveh podeli tri enakovredna Vurnikova priznanja. Ker so ta tudi finančne narave, je honorar, namenjen za žiriranje, soglasno namenila za tretje priznanje.

Vurnikovo študentsko nagrado za leto 2025 prejme Ella Grasselli.

Vurnikova študentska priznanja za leto 2025 prejmejo Lenart Berdon, Valentin Dowhyj in Luka Korošec.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo in jim želimo ustvarjalno in uspešno nadaljevanje njihovih poti.

Ella Grasselli

Vurnikova študentska nagrada 2025

Mojstrski portfelj Ele Grasselli odlikujejo zanimive vizije in premišljena arhitekturna dela. Močne arhitekturne rešitve so rezultat intelektualne in umetniške doslednosti. Tako risbe kot besedila so izredno prepričljivi. Kritično se lotevajo sodobnih problemov in predstavljajo presenetljive arhitekturne zamisli.

Širok nabor tem, ki so obravnavane v esejem, je v soglasju z raznoliko naravo predstavljenih projektov v osebni mapi, kar kaže na avtoričino razumevanje kompleksnosti nalog arhitekta in družbene odgovornosti stroke. Njena dela sežejo od gradnje v ekstremnih pogojih visokogorja preko predlogov izrabe in prenove nekdanjih industrijskih objektov in območij, zasnove večnamenske stavbe s prilagodljivimi stanovanjskimi enotami in poslovnimi prostori do raziskave o možnostih gradnje z odpadnimi materiali in sodelovanja pri načrtovanju in izgradnji humanitarnega projekta v Afriki. Njene projekte arhitekture, urbanizma in oblikovanja interjerjev odlikujejo tako svežina in inovativnost pristopa kot tudi svojstvena likovna in širša socialna občutljivost.

Komisijo je prepričala s pristopom, ki sledi najsodobnejšim trendom gradnje v odprti krajini kot tudi mestih, a je obenem lokalni, saj veže arhitekturne rešitve na posebnosti danega prostora.

Lenart Berdon

Vurnikovo študentsko priznanje 2025

S prevpraševanjem vloge arhitekta in njegovega razumevanja stroke se esej Lenarta Berdona "Arhitekt brkljač" loteva najbolj perečih izzivov, s katerimi se danes sooča arhitektura: odgovornosti za socialno-ekološke izzive. Posebna kvaliteta tovrstnega prevpraševanja je, da ne ponuja le novih vizij socialno in ekološko vključujoče prihodnosti, ampak nakazuje tudi novo, drugačno vlogo arhitekta.

Ilustracija tovrstnega premisleka so predstavljeni projekti v osebni mapi: etična transformacija infrastrukture/zasnova procesa preobrazbe prostora; megastruktura kot eksperimentalni model fleksibilnega bivanja; tipologija tovarne s krožnim modelom proizvodnje; zasnova in izgradnja centra biodiverzitete v Južnoafriški republiki; preureditev nekdanje tovarne usnja v prostore za kulturne dejavnosti in začasno bivanje. Predstavljeni projekti kažejo na razumevanje konstrukcijskega sistema kot osnovnega gradnika tako za fleksibilne megastrukture kot za subtilne posege v tradicionalno gradnjo skromnejšega merila.

Valentin Dowhyj

Vurnikovo študentsko priznanje 2025

Delo Valentina Dowhyja sledi jasni liniji raziskovanja materialne narave arhitekture tako pri njenem snovanju kot gradnji. Materialnost obravnava kritično, kot bistveni imperativ arhitekture, ki se kaže z raziskovanjem gradnje, estetike in ekologije, kar ponuja možnosti za nove prostorske kompozicije in oblikovne rešitve.

Z esejem se odziva na krizo študija arhitekture, ki se ukvarja predvsem s teoretskimi premisleki in vizualnimi učinki, zanemarija pa funkcionalna in tehnična znanja gradnje. Zato predlaga organizacijo šolskih gradbišč – kjer se študent ob praktičnem delu sooča s teorijo. V osebni mapi so predstavljene možnosti kombiniranega učenja: razumevanja lastnosti gradiv, tehnologije gradnje in oblikovanja, odgovorne gradnje v občutljivem naravnem okolju, ponovne rabe zavrženih predmetov in odpadnih materialov, gradnje s skrajno omejenimi sredstvi, oživljanja pozabljenih prostorov v mestu s kulturno ponudbo ipd., vse v smislu oblikovanja alternativnega študija arhitekture, ki sledi osebnemu interesu, sposobnostim in ambicijam študenta.

Luka Korošec

Vurnikovo študentsko priznanje 2025

Esej Luke Korošca obravnava aktualno problematiko nenehnega spreminjanja, kratkotrajnosti vsega, kar je značilnost celotne družbe in časa, v katerem živimo. Zato se zavzema za arhitekturo, ki v volatilnih časih lahko postane nosilka pozitivnih sprememb. Takšna arhitektura mora biti dovzetna za modifikacije lastnih konvencij ter odprta za nove, celo »neprimerne« pristope. Izjemno raznolik nabor projektov, od klasičnih grajenih objektov in prostorskih strategij, publikacije, domišljenih kosov pohištva do gledališke scenografije, sledi prepričanju, da se arhitekt lahko odzove na kompleksnost sodobne družbe le z radikalnim prevpraševanjem arhitekturne discipline.

Izjemna kakovost delovanja Luke Korošca, tako v predstavitveni mapi projektov kot v eseju, kaže na koherentnost in avtorjevo avtentično občutljivost za sodobne izzive arhitekture. Predstavitve ne zajema le lepo oblikovanih, dobro premišljenih in raznolikih projektov, ampak tudi nekaj del, ki so presenetljivo nekonvencionalna.

PREDLOGI ZA IZBOR
VURNIKOVE ŠTUDENTSKE NAGRADE ZA LETO 2025

Odlomek avtorskega eseja: Arhitekt brkljač

Avtor: **Lenart BERDON**

Fakulteta za arhitekturo, Univerza v Ljubljani

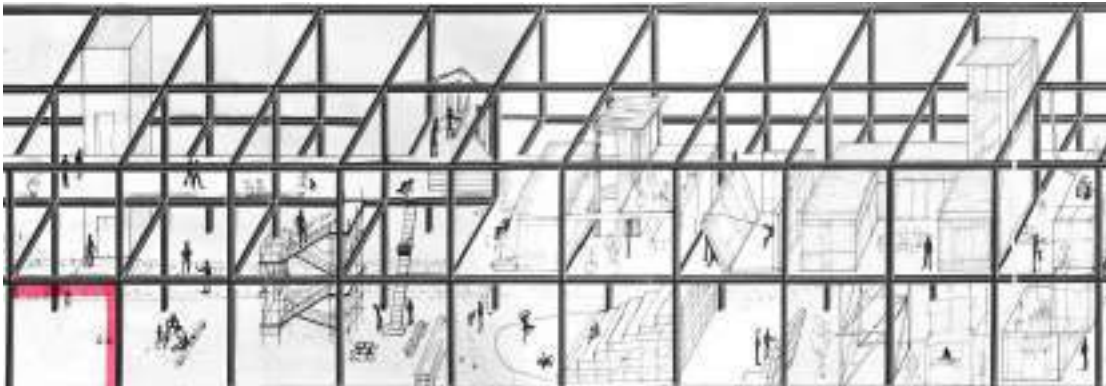
Sodobni film *The Brutalist*, kot ga analizira Laver v članku za The Guardian (2025), dokazuje, da je splošno dojemanje arhitekta daleč od resnice njegovega delovanja. Predstava prezrtega umetnika, ki skuša skozi osebni genij v javnosti uveljaviti revolucionarne ideje, delno izhaja iz delitve pojmovanja gradnje po eni strani na arhitekta in njegovo intelektualno delo, po drugi pa na izvajalca in njegovo fizično delo. V arhitekturi je proces konceptualizacije in torej tudi reprezentacije vedno bolj relevanten. Arhitektura je tako pridobila razvojno os skozi risbo in druge grafične tehnike, a se je po drugi strani povečala odtujenost arhitekta od splošne družbe. Danes je koncept v arhitekturi še vedno ključna komponenta, ki osmišlja delovanje mnogih arhitektov. Po svoji naravi je koncept absoluten in proizvede izčiščen, končni objekt, ki ne dopušča sprememb. Mišljeno skozi razlago Claude Levi-Straussa, je koncept produkt inženirja. Razliko med znanstvenim razmišljanjem in »znanostjo konkretnega« ponazori s primerjavo med inženirjem, ki uvaja abstraktne koncepte v naravni svet, in brkljačem (bricoleurjem), ki svet dojema in spreminja z materiali in znaki, ki ga obkrožajo. Levi-Straussovo razlikovanje zrcalnih parov inženir – koncept in brkljač – znak na čisto osnovni ravni razumem v naslednjem zaporedju: zaprti sistem v odprtem kontekstu proti odprtemu sistemu v zaprtem kontekstu. Inženir si torej iz odprtega, neomejenega nabora priložnosti, predmetov, materialov konceptualno izgradi zaključeno celoto – koncept. Na drugi strani si brkljač iz zaprtega, fiksnega nabora priložnosti organizira odprto, spremenljivo sestavljenko znakov, torej narativo, v kateri se funkcija vsakega elementa sestavljenke spreminja sproti, glede na potrebe. Ne verjamem, da je en sistem nujno boljši od drugega, prepričan pa sem, da je odprt sistem bolj relevanten za današnji čas. S tega vidika je potencial odprtega sistema v tem, da ne temelji na arhitekturi zgolj kot materialnem artefaktu, temveč na opolnomočenju posameznika in skupnosti. Brkljanje ni toliko stvar materiala, kolikor je stvar dialoga, participacije in identitete. Kdo naj bi torej danes bil arhitekt? Ne glede na to, ali arhitekt gradi, piše, razstavlja ali poučuje, ostaja njegovo delo v osnovi povezano z odgovornostjo do prostora in skupnosti. V principu arhitekta brkljača vidim priložnost spoprijemanja z aktualnimi izzivi družbe v okviru trajnostnega razvoja ne kot zaprtega sistema, temveč kot nenehno razvijajočega se dialoga med prostorom in družbenimi procesi.

MEGA STRUKTURA

Avtor: **Lenart BERDON**

Eksperimentalni model fleksibilnega bivanja v Ljubljani
2022, seminarski projekt

Osnovna ideja je preprost, transformabilen sistem, ki uporabniku omogoča svobodno uporabo prostora. Da bi bil sistem učinkovit, mora biti zmožen prilagoditi se različni rabi. Megastruktura je preprost okvir brez programa ali funkcije in predstavlja le armaturo, v katero lahko vsakdo poseže z različnimi nameni. Predmet arhitekture je njen uporabnik. Ljudje se spreminjajo, zato arhitektura nima končnega stanja.

CENTER BIODIVERZITETE THLAGONG

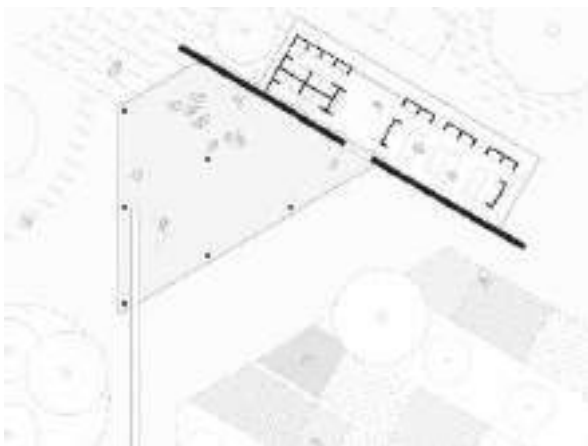
Avtor: **Lenart BERDON**

Projektiranje in gradnja centra za biodiverzitetu v Južnoafriški republiki s skupino študentov in mentorjev

2023–2024, izvedeno

V sodelovanju z: skupina 8 mentorjev in 40 študentov

Waterberg leži na severozahodu Južnoafriške republike in je del UNESCO-vih svetovnih varovanih biodiverzitetnih območij. Cilj je, da v sodelovanju z lokalnim centrom za študije biodiverzitete v vasi Rantlakane zgradimo novo učno središče, namenjeno izobraževanju otrok in širše lokalne skupnosti o biotski raznovrstnosti pokrajine, pomenu njenega varovanja in ohranjanja ter razvoju okoljsko odgovornih gospodarskih dejavnosti. S skupino študentov in mentorjev smo načrtovali, zbrali sredstva in zgradili center za biotsko raznovrstnost Thlagong v vasi Rantlakane. Nadstrešnica nudi prostor za učenje na prostem, za butano steno so servisi in manjši razred. Stavba je iz zbite zemlje, opeke in lesa – lokalnih, naravnih in okolju prijaznih materialov.

STANOVANJE NA KRASU

Avtor: **Lenart BERDON**

Izdelava stanovanja v pritličju hiše na Krasu, zgrajene v povojnem obdobju

2024–v izvedbi

V sodelovanju z: Ela Grasselli

Tradicionalna kraška hiša je introvertirana in temelji na osrednjem prostoru – borjaču. To je odprto dvorišče, ki programe funkcionalno in ambientalno poveže v smiselno celoto. Na tak način poveže zunanost in notranost kljub majhnim oknom v objektih. V povojnem času se na Krasu uveljavijo enostanovanjske hiše z vrtom. Urejen vrt ni več kraj za prebivanje, ampak zgolj nekaj, kar se kaže sosedom. Med hišo in vrtom se izgubi temeljno doživljanje odnosa notranjosti in zunanosti, ki je ključna pri tradicionalni kraški arhitekturi. Kako to povezavo spet vzpostaviti kljub drugačni tipologiji? Vrt in hiša morata delovati kot smiselna celota, ne kot ločena elementa. Cilj je narediti vrt s hišo, kjer je vrt element, ki funkcionalno poveže hišo in delavnico ter ustvari prijeten ambient, ki je hkrati vizualno povezan v kontekst Krasa.

Odlomek avtorskega eseja: Vloga stanovanj v novih centralnih območjih: Rt2-C
Maribor

Avtor: Enis BEQUIRI

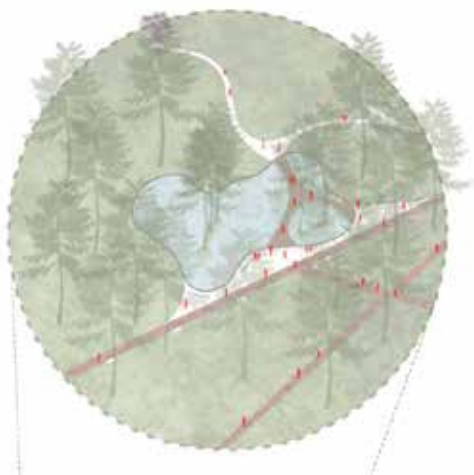
Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo, Univerza v Mariboru

Urbana centralnost ni zgolj geografsko ali infrastrukturno središče mesta – je tisti večplastni prostorski in simbolni okvir, v katerem se prepletajo skupnost, spomin in prihodnost. Centralna območja predstavljajo srce urbane izkušnje: tam se križajo različni tokovi – fizični, socialni, kulturni – in tam se najmočneje izraža identiteta mesta. Zgodovinsko so se mesta oblikovala okoli skupnih središč: agor, forumov, trgov. Danes pa se centralnost razume širše – kot funkcionalna koncentracija dejavnosti, kot čustvena in simbolna os mesta ter kot prostor demokratičnega sobivanja. Pomembnost sodobnih urbanih središč ni le v njihovi gostoti, temveč predvsem v njihovi dostopnosti, vključujočnosti in odpornosti. Urbana centralnost mora omogočati javno življenje – varne, odprte in večnamenske prostore, kjer se lahko srečujejo različne skupnosti. Arhitektura in urbanizem imata pri tem ključno vlogo: z oblikovanjem okolij, ki niso le funkcionalna, temveč tudi čutna in pripovedna, vplivata na to, kako prebivalci doživljajo in soustvarjajo mesto. V dobi digitalizacije in podnebnih sprememb se pojavljajo nove oblike centralnosti – hibridni prostori, ki povezujejo fizično in digitalno, lokalno in globalno. Toda tudi v tej dobi ostaja fizični prostor nenadomestljiv: človeška potreba po bližini, spontanosti in ritualu ostaja temeljna. Urbana centralnost prihodnosti bo uspešna le, če bo hkrati vključujoča, prilagodljiva in trajnostna. To pomeni: zelene in dostopne javne površine, cenovno dostopna stanovanja v središčih, večnamenske zgradbe, aktivno vključevanje prebivalcev v načrtovanje ter spoštovanje preteklosti ob usmerjenosti v prihodnost. Centralnost mesta je prostor skupne pripadnosti – kraj, kjer se mestna tkiva prepletajo v otipljivih in neotipljivih oblikah: v gibanju, v arhitekturi, v spominih in v vizijah. Ohranjati in razvijati ta prostor pomeni skrbeti za samo bistvo urbane kulture.

RIBNIK IN PAVILJON

Avtor: Enis BEQUIRI

Načrtovanje in zasnova ribnika in paviljona v mestnem parku Gostivar, ki sta tiha in slikovita posebnost in poudarjata naravno lepoto okolja. Regeneracija območja ob mestnem stadionu obsega 10 odstotkov celotne parkovne površine. Ta pobuda spodbuja razvoj okoliškega prostora in ga umešča, da bi lahko v prihodnosti postal mejnik in celo turistična atrakcija mesta. Ribnik z različnimi globinami do 1,5 metra postane živahen ekosistem, kjer živijo raznolike vodne rastline in živali. Poleg svojih ekoloških koristi se spremeni v rekreacijsko središče, ki vabi skupnost, da se poveže z naravo. Paviljon ponuja tudi prostor za počitek, sprostitev in uživanje v prostoru obiskovalcev parka. Paviljon in ribnik bosta služila kot zbirališče za družabne interakcije, piknike ali kot kraj za posedanje ljudi in uživanje v okolju parka ob pomirjujočem zvoku reke Vardar.

NEWBORN

Avtor: Enis BEQUIRI

Programi, ki sestavljajo komercialni del, so: kavarna, galerija z občasnimi razstavami, coworking prostori in del za zeleno tržnico. Cilj je bil, da je območje vključujoče in namenjeno različnim ciljnim skupinam. Apartmaji zajemajo stanovanja – od ena- do petsobnih, duplekse, triplekse in penthouse. Drugi pomemben cilj je bilo načrtovanje bivalnih prostorov s pravo orientacijo, saj je lokacija predstavljala velik izziv za oblikovanje primernih bivalnih prostorov. Prostori so prilagodljivi in se lahko preoblikujejo glede na potrebe stanovalcev, skoraj vsako stanovanje pa ima ložo. Nato smo želeli zmanjšati prisotnost hodnika z uporabo komunikacijskega hodnika za tri nadstropja. Penzion ponuja razkošne prostore z velikimi terasami in pogledom na staro mesto.

ECOMMUNITY

Avtor: Enis BEQUIRI

EcommUnity je projekt sstanovanja, ki poteka ob reki Vardar v mestu Gostivar in pokriva površino 3600 kvadratnih metrov. EcommUnity je zasnovana in naj bi bila socialni katalizator za skupnost, ki spodbuja več socialnih interakcij kot tudi medkulturno sobivanje s poudarkom na idilični lokaciji in funkcionalnem značaju. Glavni izzivi so opazovanje in reševanje nekaterih običajnih problemov stanovanjskega življenjskega sloga, kot so ekonomsko okrevanje, prehodni državljani, socialni povezovalci, urbani razvoj, inicializator okoljskih izboljšav in spreminjanje konceptov drugih soobstoječih sstanovanjskih objektov. Poleg oblikovanja urbane sheme moduli ostajajo glavne konceptualne komponente, ki omogočajo spremenljive kombinacije treh celic: osnovne celice, polovice osnovne celice in zelo prilagodljive celice, kar vodi do heterogene kulturne reprezentacije.

Odlomek avtorskega eseja: Kdo bo gradil našo prihodnost: odtujenost študija od arhitekturne prakse

Avtor: **Valentin DOWHYJ**

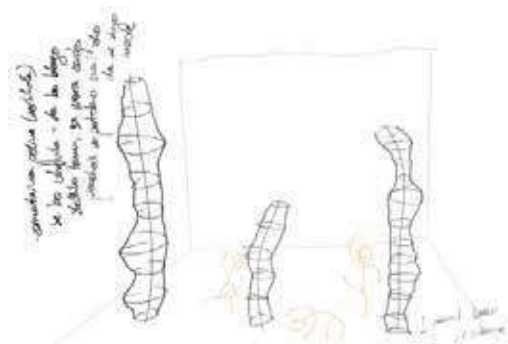
Fakulteta za arhitekturo, Univerza v Ljubljani

Sodobna arhitekturna pedagogika se je znašla na kritični točki. Študenti, po zaključenem magisteriju komaj kaj več kot le strokovni amaterji, niso primerno opremljeni z znanjem, ki bi jim omogočalo soočanje z realnimi problematikami stroke. Arhitektura se spreminja v intelektualno igro, kjer teoretski pristopi in filozofska razmišljanja zasenčijo materialne zahteve, prostorske omejitve in gradbene procese. Povečuje se arhitekta kot mislece in vizualne ustvarjalce, in ne kot mojstre, ki bi posedovali orodja in sposobnosti, da bi s svojim znanjem lahko gradili svet. Takšen premik je arhitekturi sicer prinesel širšo intelektualno vrednost, a je hkrati zmanjšal vlogo arhitekta kot graditelja. S tem se je arhitektura sicer odprla širšim kulturnim in umetniškim interpretacijam, a je hkrati izgubila tesno vez s prakso gradnje. »Učiti se arhitekture pomeni predvsem spoznavati se s svetom funkcije, svetom gradiva in konstrukcij, s svetom form, istočasno pa doseči sposobnost in pogum za reševanje konkretnih arhitekturnih nalog« (Ravnikar, 1951). Čeprav sodobno seminarsko učenje spodbuja inovativnost, prepogosto ustvari arhitekta, ki ne znajo premagati funkcionalnih in tehničnih ovir med idejno zasnovo in izvedljivo prakso. Prav ta odmik od realnosti gradnje je eden ključnih razlogov, da številni arhitekturni magistri niso dovolj pripravljeni na dejansko delo v arhitekturni stroki. Pridobivanje praktičnega znanja zahteva uvedbo šolskih gradbišč, dobro opremljenih delavnic, ustrezne prostorske pogoje in izkušene mentorje. Blackman opozarja, da imajo današnji arhitekti vse manj konkretnega znanja o gradnji. To pomeni, da se nadzor nad izvedbo projektov vse bolj prenaša na inženirje, izvajalce in druge poznavalce. Ena od rešitev bi bila vzpostavitev t. i. "materialnih zadrug" – okolij, kjer bi študenti delali skupaj z obrtniki, inženirji in strokovnjaki iz industrije. Ti modeli omogočajo, da se študent skozi praktično delo sproti sooča s teorijo in se tako razvije v ustvarjalnega misleca, ki razume širši kontekst družbe in tudi grajenega prostora. Razvoj arhitekturnega izobraževanja je razširil meje strokovne misli, a se je pri tem izgubil stik z umetnostjo graditeljstva. To ni poziv k obuditvi starih vajeniških sistemov, temveč želja po bolj uravnoteženem učnem pristopu – takšnem, ki enakovredno obravnava teoretično znanje in raziskovanje gradbenih postopkov. Le tako se bodo študenti razvili v arhitekta generaliste, torej posameznike, ustrezno pripravljene na odgovorno delovanje v nenehno spreminjajočem se svetu.

HORTUS CONCLUSUS – SET DESIGN

Avtor: Valentin DOWHYJ

Hortus Conclusus je žanr vrta, območje ograjenega prostora, razdeljenega na kvadrante. Ograda prostora je preprosta: zid ali okrasni zid ali tkana ograda iz volne. Je zastor, kot je zastor tančica, ki prekriva razgaljenost telesa (o estetikah tančice piše Dominique Clévenot), ali morda gledališki zastor, medprostor, ki obenem razdeljuje in spenja dve ključni paradigmi scenske umetnosti. Arhitekt in teoretik arhitekture Gottfried Semper v svoji Teoriji ovojja tkanino opredeli kot prvobitno vrsto umetnosti in zapiše, da se je graditeljstvo začelo z oblačenjem konstrukcije s tkanino. Tako so osrednji element scenografije postali svetlobni objekti, visoki od 2 do 4 metre, ki so morali izpolnjevati zahteve stabilnosti, mobilnosti in razstavljivosti. Modularnost teh elementov je bila bistvena, saj je omogočala njihovo enostavno prevažanje v osebni avtomobilu ter prilagodljivo sestavljanje glede na prostorske značilnosti posamezne dvorane. Poleg tega je bilo pomembno upoštevati nizek finančni proračun. Projekt je spodbudil konceptualno razmišljanje, fleksibilno načrtovanje in učinkovito koordinacijo znotraj ustvarjalne skupine. Nepredvidljive situacije so zahtevale prilagodljivost in sposobnost hitrega odzivanja.

MATERIALNA ŠTUDIJA

Avtor: Valentin DOWHYJ

Študij Plečnika v Ljubljani služi kot uvod v razumevanje prepleta lastnosti materialov, tehnologije gradnje, teoretičnih načel in arhitekturnega oblikovanja. S praktičnimi projekti gojimo sposobnost prenosa znanja, pridobljenega iz teorije, v fizični izdelek in obratno. Pri vaji, ki vključuje prenos odtisov gline v nove materiale in kompozicije, raziskujemo lastnosti teraca: brezčasnega materiala, ki s časom postaja le še bolj zanimiv. Z različnimi tehnikami obdelave površin odtisov pridobimo vpogled v značilnosti materialov. Eksperimentiranje z merilom, kompozicijo, možnostmi obdelave in oblikovanjem nam dopušča oblikovati kompozicijo, ki zajame bogastvo prirojenih lastnosti materiala.

THLAGONG

Avtor: Valentin DOWHYJ

Februarja 2024 smo izvedli prvo fazo projekta v vasi Rantlakane v Waterbergu v Južni Afriki. V tesnem sodelovanju z lokalnim prebivalstvom smo uspešno zgradili zavetišče za srečanja in izobraževanja lokalne skupnosti. S tem smo postavili trdne temelje za nadaljnji razvoj učnega centra. Projekt smo načrtovali z mislijo na potrebe otrok in širše lokalne skupnosti v smislu izobraževanja o biotski raznovrstnosti pokrajine in pomenu varovanja okolja. Zavzemamo se za spodbujanje razvoja spretnosti, ki povezujejo ljudi, rastline in živali v trajnostno skupnost. To bo služilo tudi kot praktično učno orodje za razumevanje lokalne biotske raznovrstnosti, kar bo pomagalo ohranjati in spodbujati zanimanje za okoljsko odgovorne dejavnosti. Naš največji izziv med gradnjo je bilo pomanjkanje sredstev, zaradi česar smo morali biti iznajdljivi pri svojem pristopu. Ena od večjih sprememb je vidna pri gradnji strehe. Pri njej smo jeklene stebre nadomestili z betonskimi cevmi. Namen tega pristopa, ki ga je navdihnila Plečnikova filozofija, ni bil le zmanjšati stroške, temveč tudi vdihniti procesu gradnje globlji družbeni pomen. Pri projektu smo sodelovali z južnoafriškimi nevladnimi organizacijami in študenti Oddelka za arhitekturo Univerze v Pretoriji. Skupaj smo dosegli cilj projekta: izboljšati pogoje za izobraževanje otrok in hkrati prispevati k ohranjanju biotske raznovrstnosti.

Odlomek avtorskega eseja: MASKA: Tschumi, Eisenman, Baudrillard

Avtorica: Marija ĐUKIĆ

Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo, Univerza v Mariboru

Arhitektura ne more zavrteti časa nazaj ali poustvariti teocentrične kozmologije. Namesto tega lahko sprejme postteocentrično resničnost s priznavanjem tega, česar ni. [1] V svetu, kjer reprezentacija pogosto zasenči resničnost, prikrivanje ponuja pot do avtentičnosti. V eseju *Simulaker in simulacija* Jean Baudrillard raziskuje idejo simulacije in razkriva, kako je povezana z arhitekturo in ustvarjanjem realnosti. Baudrillard nasprotuje konvencionalnemu pojmovanju reprezentacije in trdi, da resnica sama skriva pomanjkanje realnosti in da ni le simulaker tisti, ki skriva resnico. Z uvedbo ideje o hiperrealnem – realnosti, ki so jo ustvarili modeli brez opaznega vira – ta revolucionarna sprememba obrne tradicionalno razmerje med dejanskim zgrajenim svetom in njegovo reprezentacijo.[2] Privlačnost abstrakcije in poezije zmoti odsotnost »suverene razlike« med zemljevidom in terenom v arhitekturi, ki jo nadomešča proces genetskega krčenja in simulacije. Izgubo razlike opredeli Baudrillard v svoji razlagi, rekoč: »Ker je razlika tista, ki tvori poezijo zemljevida in čar ozemlja, magičnost koncepta in čar realnega.« Ta prekinitev tradicionalne reprezentacije v arhitekturi vključuje zamenjavo dejanskega z znaki in ne preprosto replike. Po Baudrillardu: »Gre za zamenjavo znakov realnega za realno, to je za operacijo odvrčanja vsakega realnega procesa prek njegovega operativnega dvojnika.« To kaže na premik k reprezentacijam in oblikam arhitekture, ki prikrivajo dejanske značilnosti grajenega okolja in ustvarjajo nerealistično fasado, ki zamenjuje pomen avtentičnosti. Na področju arhitekture so Baudrillardove teorije relevantne, ker nakazujejo premik od predstavnega modela, ki posnema realnost, k simulaciji, ki izkrivlja in skriva pravo bistvo konstruiranega sveta.[3] Arhitekturna okolja prevzamejo hiperrealistično kakovost, zaradi katere je težje razlikovati med simulacijo in resničnostjo.

[1] P. Eisenman, "The End of the Classical: the End of the Beginning, the End of the End", *Perspecta*, Vol. 21, 1984, str. 154–173.
[2] J. Baudrillard, *Simulaker in simulacija*. Popoln zločin. Ljubljana: SOU, Štu-dentska založba, 1999.
[3] Ibid.

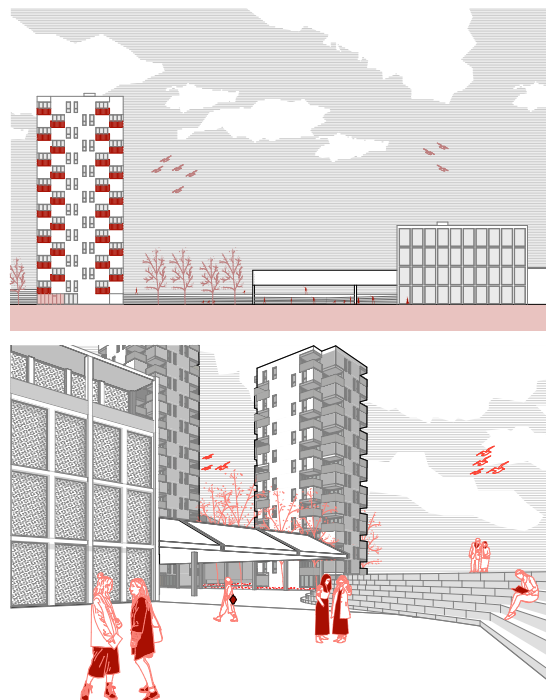
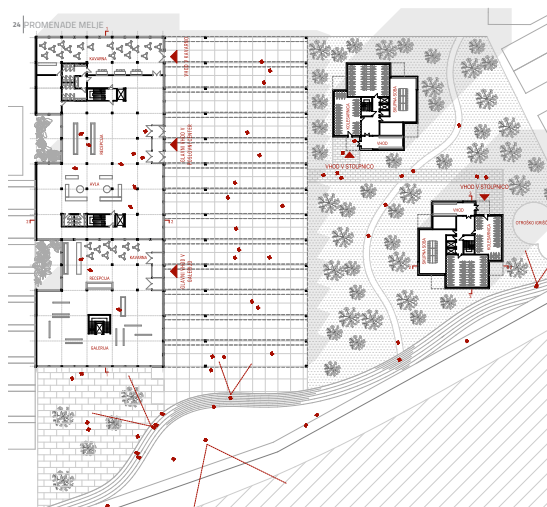
PROMENADA MELJE

Avtor: **Marija ĐUKIĆ**

s Tejo Kresnik

mentorji: prof. Dean Lah, asist. Samo Lorber

Preoblikovanje nekdanje Tekstilne tovarne Maribor (MTT) v Melju prinaša nov občutek središčnosti mesta in spreminja nekoč industrijsko območje v živahno območje ob nabrežju reke Drave. Projekt vključuje podjetja, preoblikovano prome-nado s tovarniško streho in nove stanovanjske stolpnice (P+3, P+15, P+20), ki ustvarjajo mešanico funkcij, ki povezujejo različne dele mesta. Promenada, ki deluje kot pokriti trg, povezuje nabrežje reke z rastočo cono za pešce in vabi ljudi k interakciji in gibanju skozi prostor. Nabrežje v slogu tribune ponuja dvignjene poglede in krepi povezavo med mestom in njegovim naravnim okoljem. Dodatek nebotičnikov pomaga definirati obzorje mesta in uravnoteži gostoto z odprtim prostorom. Ta projekt revitalizira mesto z ustvarjanjem novega urbanega središča, ki združuje staro in novo. Ponuja prostor, kjer se lahko ljudje zbirajo in uživajo v okolju, hkrati pa spoštujejo zgodovino in kontekst Maribora. Zasnova odraža idejo, da arhitektura ne bi smela biti le funkcionalna, temveč tudi ustvarjati pomembne povezave in izboljšati izkušnjo mesta.

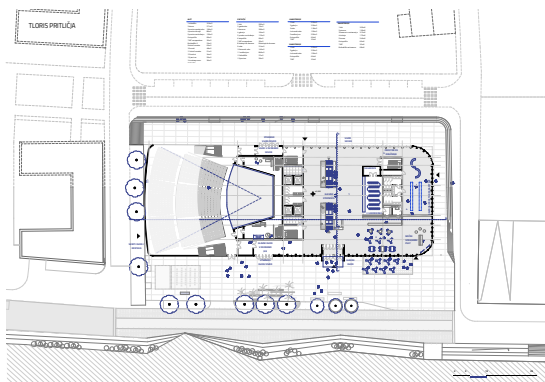
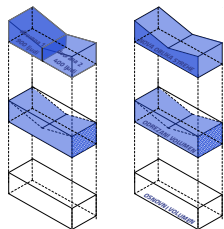

KONCERTNA DVORANA LENT - NOVO KULTURNO SREDIŠČE MESTA

Avtor: **Marija ĐUKIĆ**

mentorji: prof. Nande Korpnik, asist. Nataša Šprah

Objekt obsega dve dvorani – večjo z 900 sedeži in manjšo s 400 sedeži, galerijo, kavarno, restavracijo, pisarne in prostore za druženje. Zunanja zasnova je minimalistična, z elementi prenovljenega Lenta, kot so svetila, klopi in drevesa. Severno stopnišče služi tako za druženje kot tudi kot evakuacijska pot. Arhitektura se staplja z urbanim okoljem – opečnata fasada in rdeči toni ohranjajo stik z mestnim značajem Maribora. Projekt spodbuja lokalno umetniško skupnost in nudi platformo mladim talentom. Cilj je bil ustvariti dinamičen prostor, ki povezuje umetnost, kulturo in skupnost ter bogati kulturno podobo mesta. Celovita fasada, ki ovija celotno koncertno dvorano, je zasnovana z dvojnim namenom: neopazno vključiti se v urbano tkivo Maribora in hkrati ohraniti pristno estetsko privlačnost. Notranjost strukture je zasnovana tako, da vzbuja očarljive in značilne sence, kar izboljša vizualno izkušnjo v notranjosti. Navzven je fasada podobna opečnemu zidu, ki je natančno izdelan za simulacijo pristnosti in harmonijo z arhitekturnim kontekstom okoliškega mesta. Strukturna celovitost je zagotovljena z izvedbo jeklenih nosilcev, pritrjenih na steno, brezšivno prepletenih s steklenimi elementi. Ta arhitekturna združitev si prizadeva vzpostaviti simbolično razmerje med koncertno dvorano in njenim urbanim okoljem ter združuje sodobna načela oblikovanja s kontekstualno in avtentično zunanjo fasado.

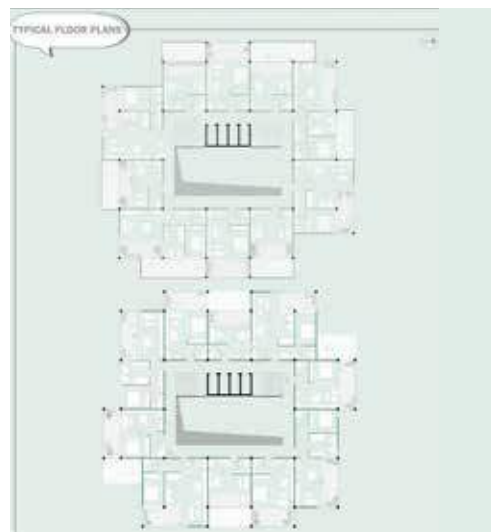

ZELENI NEBOTIČNIK HONG KONG

Avtor: **Marija ĐUKIĆ**

z Nebojšo Drinićem in Jurijem Petkom
študentski natečaj

Projekt v Hongkongu obravnava urbane izzive z uvedbo sistema superblokov na območju Kowipon, južno od mestnega parka Kowloon Walled. Zasnova se neopazno integrira v urbano strukturo in poudarja mešanico javnih prostorov, vertikalnega kmetovanja in stanovanj. Streha je povezana s parkom in ponuja rekreacijske objekte z blažjim ogrevanjem. Vertikalna komponenta vključuje komercialne in osebne vertikalne kmetije v stanovanjih, ki spodbujajo trajnost in prilagodljive bivalne koncepte, ki jih je mogoče uporabiti v novih in obstoječih strukturah.

Odlomek avtorskega eseja: Na ruševinah avtentičnosti

Avtor: **David FICKO**

Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo, Univerza v Mariboru

Gentrifikacija predstavlja velik izziv nadaljnjemu razvoju urbanih območij. Dokler se mesta razvijajo v smeri porabe in spektakla, lahko hitro podležejo gentrifikaciji in postanejo prostor za vedno bolj premožne uporabnike. Vsakršna prenova ali revitalizacija mestnega tkiva mora biti dobro premišljena, tako da gradi avtentičnost mesta in ne ruši obstoječe skupnosti. Če prenova tovarne Rog predstavlja kakovosten primer prenove, pa sodelovanje investitorja z obstoječimi uporabniki pomeni ravno nasprotno. Namesto participativnega oblikovanja je prišlo do nasilne evikcije ter izrinjenja. Ali kapital ubija? V primeru Roga ter mnogih ostalih projektov je odgovor pritrdilen. Kapital, ki za nekatere ubija, za druge gradi. Namesto da se sprašujemo, ali kapital ubija, bi se morali vprašati, ali kapital resnično prispeva k izgradnji skupnosti.

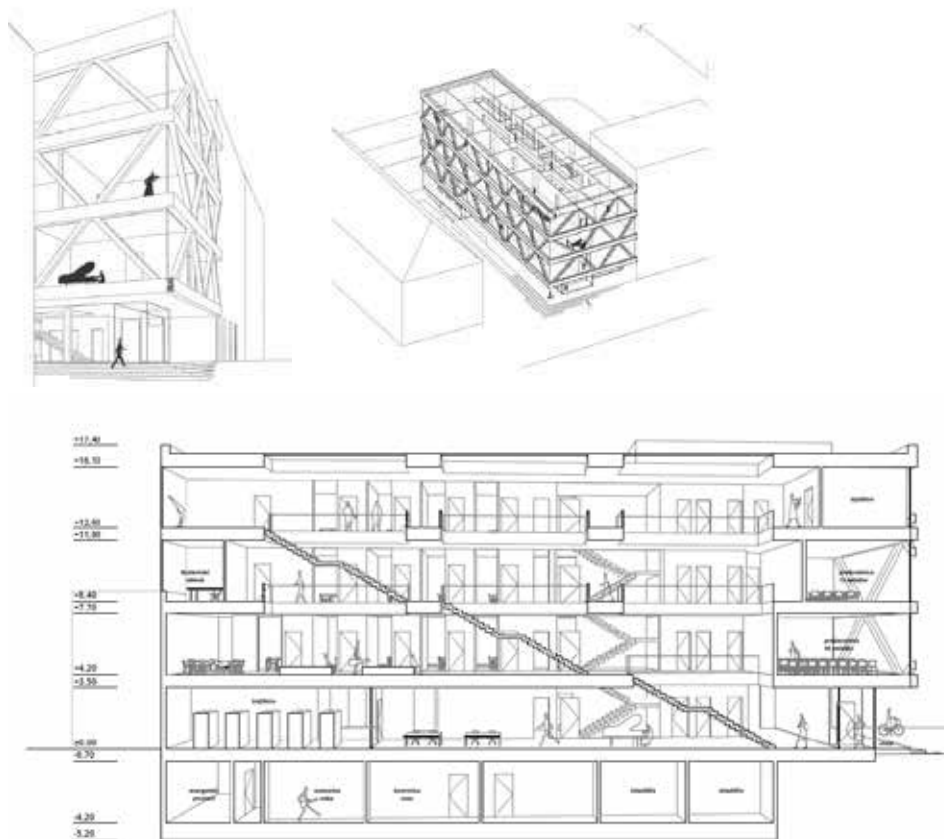
U M . A G

Avtor: **David FICKO**

Akademija za glasbo Maribor

mentorja: doc. Janko Zadavec, asist. dr. Nataša Šprah

Projekt obravnava zasnovo nove akademije za glasbo v Mariboru, umeščene v urbano tkivo mesta. Stavba vključuje različne funkcionalne sklope, ki skupaj tvorijo sodoben in prilagodljiv javni objekt, namenjen izobraževanju, ustvarjanju in predstavljanju glasbene umetnosti. Zasnova stavbe temelji na logični prostorski hierarhiji, naravni osvetlitvi, akustični ločitvi posameznih funkcij ter sodobni arhitekturni govorici, ki omogoča odprtost, preglednost in povezanost javnega programa.

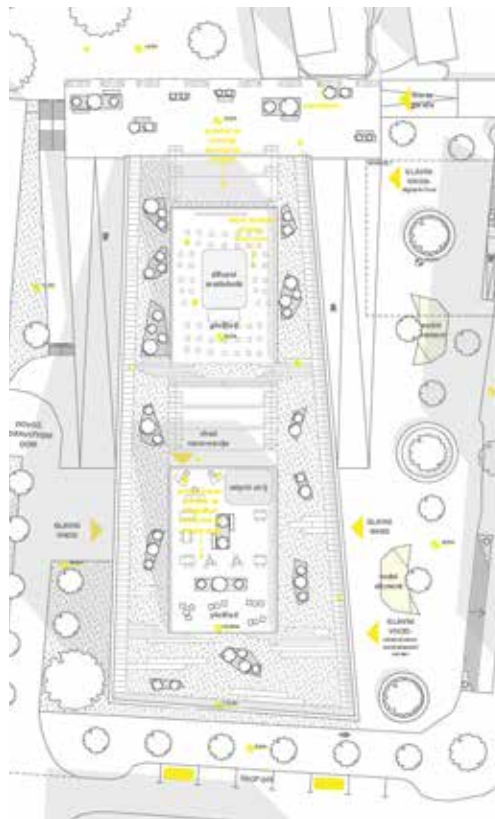
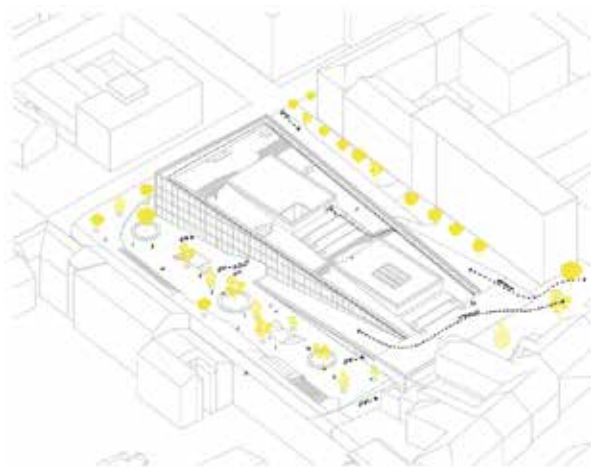
HIBRIDNA SUPERPOZICIJA

Avtor: **David FICKO**

z Blažem Balažicem

Mentorja: izr. prof. Saša Begovič, asist. Anja Patekar

Projekt uvaja nov večnamenski javni prostor v središče Maribora, umeščen med Partizansko in Sodno ulico. Skozi zasnovo pohodne zelene strehe presega višinsko razliko in vzpostavlja novo urbano povezavo. Stavba združuje dva glavna sklopa: severni del je namenjen izobraževanju, ustvarjanju in druženju z mladimi v ospredju (predavalnice, knjižnica, prostor za coworking, studii), južni del pa sestavlja medgeneracijski zdravstveno-raziskovalni center, povezan z obstoječim zdravstvenim domom. Povezovalni prehod v smeri vzhod–zahod omogoča pretočnost, streha pa deluje kot javni park z razglednimi točkami, amfiteatrom in dostopom do notranjosti. Ob objektu je urejena mestna ploščad z vodnimi elementi, zelenjem in sedišči, kar prostoru vrača odprtost, dostopnost in skupnostni duh.

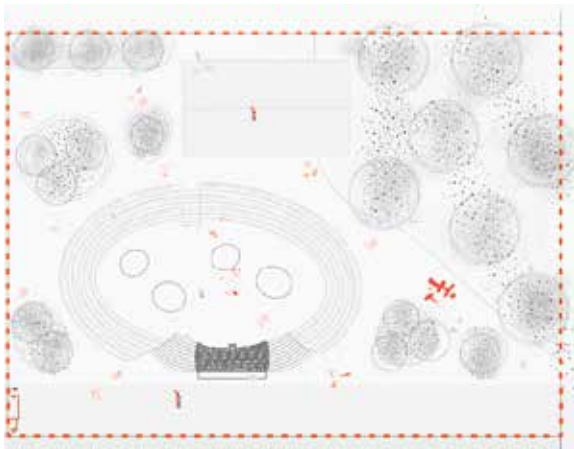

SAJA

Avtor: **David FICKO**

Peja culture pavilion Buildner competition
z Anjo Markuš

Mednarodni natečaj je študente povabil k razmisleku o prenovi zgodovinskega prostora v središču Peči na Kosovu. Cilj je bil povezati vodnjak iz 15. stoletja in nov paviljon z obstoječim urbanim okoljem – ustvariti prostor, ki spoštuje kulturno dediščino mesta in hkrati ponuja nove možnosti za skupnost. Projekt nad reko Bistrico z enostavnimi posegi preobrazí nekoč zanemarjen park v živahen javni prostor. Navdih črpa iz tradicionalne »saje« – mobilnega lesenega bivališča slovanskih ljudstev – in ga reinterpretera s sodobnim ogrodjem iz lesa in polikarbonatnimi paneli. Saja je prostor srečevanja, ustvarjanja in domišljije – mehka mestna točka, kjer sobivajo preteklost, sedanost in prihodnost.

Odlomek avtorskega eseja: Možnost dopuščanja

Avtorica: **Ela GRASSELLI**

Fakulteta za arhitekturo, Univerza v Ljubljani

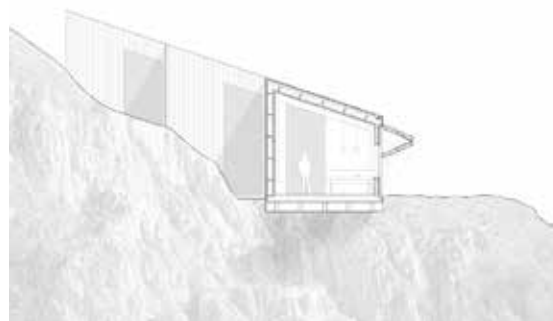
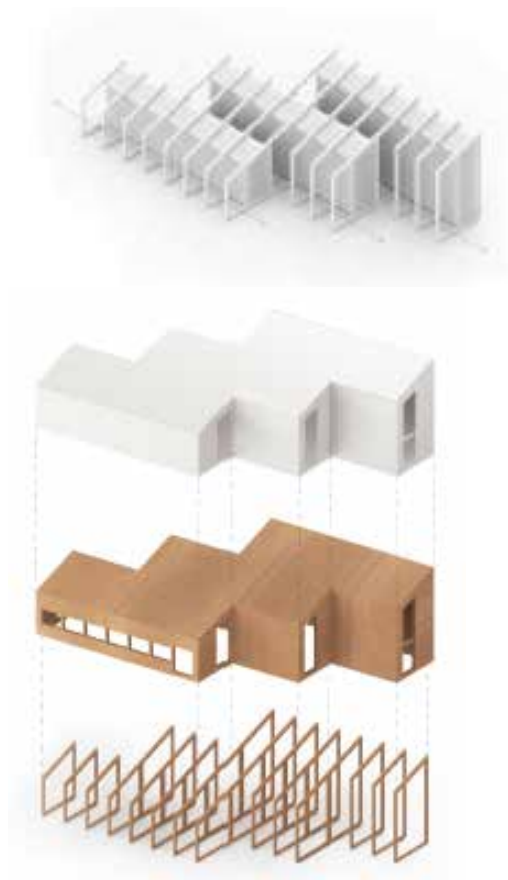
Narativ deluje drugače od koncepta, saj ima zmožnost, da poveže več manjših delov v celoto, ne glede na njihovo soodvisnost ali hierarhijo. Ni singularen, temveč deluje kot tok, ki se prilagaja, spreminja strugo glede na dejavnike, ki ga oblikujejo, se za trenutek upočasni, naredi zavoj in nazadnje razlije v morje ter postane del širše slike. Njegovo končno stanje ne definira dogajanja vmes; je kot nit, ki jo lahko poprimeš za konec in povlečeš naprej. Zato je narativ bolj demokratičen in arhitektura, ki jo vodi, vključuje dogajanje, ki ga gosti skozi celotno svoje življenje, od načrtovanja in gradnje naprej. Oblikuje hiše, ki puščajo odprto možnost apropiacije, hiše, ki dopuščajo.

PLANINSKA KOČA

Avtorica: **Ela GRASSELLI**

mentorja: prof. Maruša Zorec, doc. Uroš Rustja

Nova zasnova koče na Krnu izhaja iz danega. Obstoječega objekta ne ohranjam, vendar na skalni ploščadi predvidim konstrukcijo lesenih okvirjev, ki jih ovijem v fasado valovite pločevine. Bistvena za projekt je ideja trpežnega oklepa, ki se ob lepem vremenu odpre – tako lopute na južni fasadi v gostinskem delu nudijo poglede, obenem pa ustvarjajo napušče enokapni strehi. Slednja s svojim naklonom sledi pobočju gore. Objekt je sestavljen iz treh delov, programsko so ti razdeljeni na gostinski, servisni in spalni del. Dolgi volumni obiskovalca usmerjajo proti dvema ključnima, vendar nasprotnima pogledoma: proti vzhodu na Batognico in proti zahodu na Kanin. Struktura okvirjev omogoča več svobode in povezavo s prostorom zunaj.

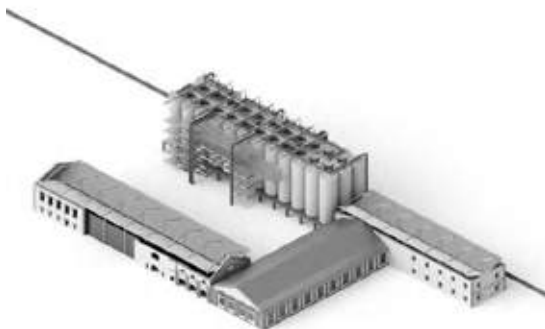

TO NI PIPA

Avtorica: **Ela GRASSELLI**

mentorja: prof. Maruša Zorec, doc. Uroš Rustja

Območje Uniona je že od samega nastanka pivovarne zaznamovano z vodo. Pivovarna je na tej lokaciji nastala zaradi globokih in kakovostnih vodnih izvirov, ki v produkciji piva igrajo ključno vlogo. Koncept nove zasnove območja vodo obravnava predvsem kot javno dobrino ter vodne izvire izkorišča za dobro prebivalcev Šiške. V osrčju urbanistične zasnove se nahaja jezero, ki uravnava nivo vode in s tem regulira poplavljenost območja, obenem pa vzpostavlja mikroklimo. Tu rastejo rastline, ki vodo biološko prečiščujejo. Prečiščevanje vode pa se dogaja tudi v novem inštitutu za vodo v objektih nekdanje stare pivovarne. Nove strehe poenotijo razdrobljeno strukturo, ki je nastala tekom stoletja, obenem pa skrbijo za zbiranje deževnice v bazenu v kleti. Ta nato nadaljuje pot v stare vzdolžne kleti, kjer poteka kemično prečiščevanje. Čista voda se sortira in hrani v obstoječih silosih, ki napajajo ostale objekte na obodu. Projekt preizprašuje element vode, ki je danes samoumevna dobrina, v prihodnosti pa negotova in ključna surovina.

HORTUS CONCLUSUS

Avtorica: **Ela GRASSELLI**

mentor: prof. Luca Reale, L'Università degli Studi di Roma "La Sapienza"

Stanovanjska in večnamenska stavba se nahaja na nekdanjem parkirišču na trgu Piazza Matteotti v mestu Tivoli v bližini pomembnih kulturnih znamenitosti, kot sta zgodovinski grad Rocca Pia in Blesov amfiteater. Osnovna zasnova temelji na zaprtem kareju okoli notranjega dvorišča – hortus conclusus –, ki ustvarja okolje z drugačno atmosfero kot obstoječe srednjeveško mestno tkivo. Z uporabo betonske mrežne konstrukcije, ki daje prednost prilagodljivosti, zasnova omogoča nadaljnjo prilagoditev glede na potrebe skupnosti. Dostop do vseh stanovanjskih in javnih prostorov omogočajo »ballatoi« – odstranljivi jekleni ganki, ki spodbujajo interakcijo med prebivalci in nudijo naravno dvostransko osvetlitev stanovanj. Ta so zasnovana v modularnih konfiguracijah kot simpleks in dupleks stanovanjske enote. Javni program je sestavni del projekta in vključuje telovadnico, dve večnamenski dvorani, prostore za skupno delo (coworking), restavracije, kavarne, trgovine in ateljeje za umetnike. Vse inštalacije so nameščene na zunanji fasadi, obrnjeni proti notranjemu dvorišču, kar omogoča enostavno vzdrževanje in zamenjavo. Dvorišče se navezuje na rimske javne parke z veliko ravnico, na kateri rastejo značilni sredozemski borovci – pini domesticci. Ker je prilagodljivost ključna vrednota, projekt temelji na njenih principih: mreža omogoča prilagodljive prostore v velikosti 13 m², možnost spremembe programa v prihodnosti ter dodatne prostore, ki jih lahko stanovalci uporabljajo glede na svoje potrebe.

Odlomek avtorskega eseja: Introspekcija študijskih let

Avtorica: **Žana KORENJAK**

Fakulteta za arhitekturo, Univerza v Ljubljani

Ljudje se pogostokrat zapremo v svoj svet, ker dobimo občutek, da nas ljudje ne razumejo, in dnevi minevajo vse hitreje. Skozi leta nam stvari, ki jih počenjamo, postajajo vse bolj samoumevne. Če delamo prostor za ljudi z ljudmi, potem naše ideje ne smejo ostati izolirane. Prizadevati si moramo, da nam jih uspe predstaviti tudi osebi, ki nas prvič spozna. Bistveno je, da človek, ki ustvarja v prostoru, obdrži svojo občutljivost na spremembe okoli sebe in je rahločuten pri snovanju novih sprememb. Človek, ki opazuje lastna čustva, hotenja in misli, je kritično misleč tudi do svojega okolja. Občutljivost v nas samih ustvarja hotenje po spremembah, daje nam glas, ideje, voljo, da spregovorimo, ko nas nekaj muči, vznemirja, ovira ali plaši.

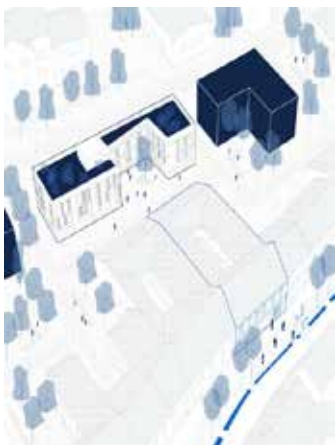
HIŠA PRIPOVEDUJE

Avtor: Žana KORENJAK

Idejna zasnova – revitalizacija starega mestnega jedra v Slovenskih Konjicah

mentorja: doc. Rok Žnidaršič in asist. Katarina Čakš

Koncept projekta se sprašuje o umeščanju novih programov v stara mestna jedra, ki vse bolj propadajo in postajajo prazna. Projekt umešča program, ki bi privabil generacijsko pestro občinstvo tudi na mednarodnem nivoju. Center za pripovedništvo združuje kreatorje z različnih področij in jim omogoča najemne prostore za bivanje in delo ter razstavne prostore. Program se razprostira skozi obstoječi in novi objekt. Med sabo volumna tvorita skupno dvorišče, na katerem se prepletajo pretočne poti. Novi objekt s svojo zasnovo poudari staro trško hišo. S pravilnim odzivom na trenutno situacijo v prostoru lahko omogočimo, da se staro mestno jedro razvija na sodoben način.

SVETLOBNA GVERILA

Avtorica: **Žana KORENJAK**

Izveden projekt – paviljon kot svetlobna inštalacija

z Antonom Jakobom Bončo, Abdülkadirjem Sandalom, Girayhanjem Kayajem, Katarzyno Ordon, Mario-Alexandro Stanciu, Nezhado Lalzad in Thibaultom Gauthierjem

mentorja: izr. prof. dr. Tomaž Novljan in samostojni strokovni delavec Samo Kralj

Kontrast, transparentnost, svetloba, premikanje in percepcija so prostorski pojmi, ki definirajo vsak prostor in mu določajo njegovo singularnost. Primer svetlobnega konstrukta, ki je materializiran in umeščen v park Križanke, predstavlja skulpturo v prostoru in sočasno tudi prostor v skulpturi. Posebej oblikovana pot obiskovalca vodi iz temne zunanosti v osvetljeno notranjost arhitekturne lupine in znova nazaj v zunanost.

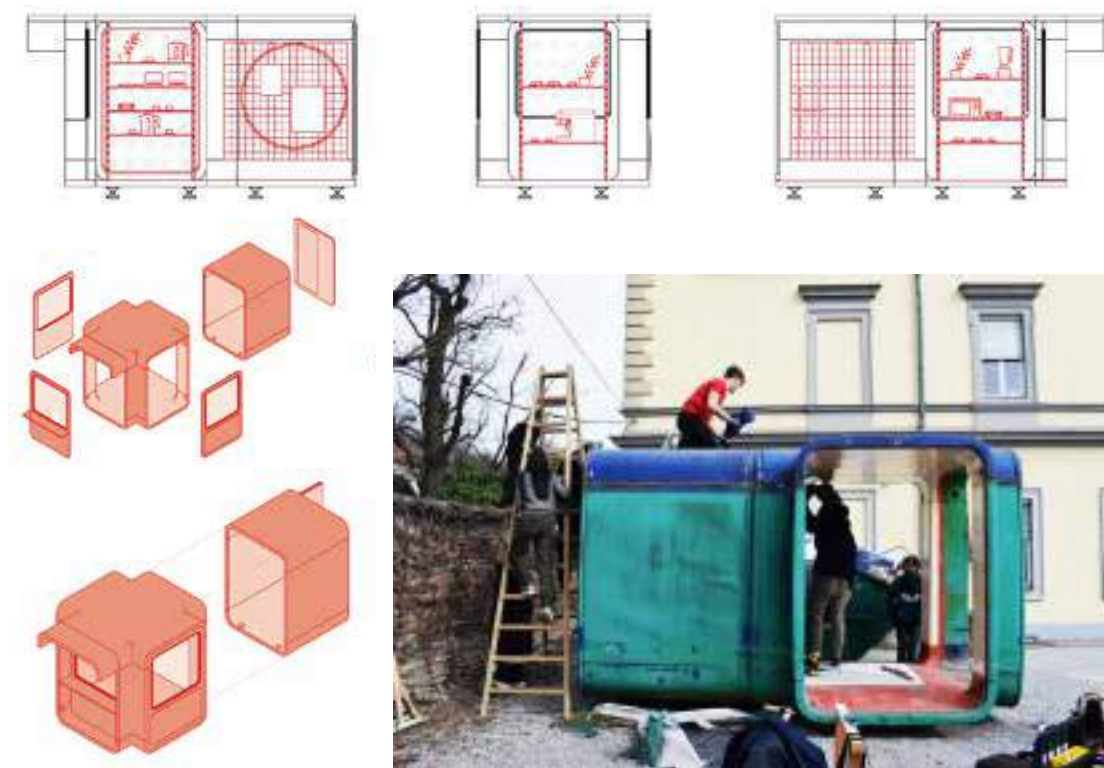

PRENOVA KIOSKA K67: NASLEDNJE POGLAVJE

Avtor: Žana KORENJAK

Aktivni projekt – prenova kioska Saše Mächtiga

Kultni kiosk je dolga leta služil kot prometna pisarna Slovenskih železnic. Zaradi načrtovane gradnje nove ljubljanske avtobusne postaje je bil pred poletjem 2024 predviden za odstranitev in uničenje. Le dan pred organiziranim odvozom na deponijo pa je nepričakovani klic iz Slovenskih železnic spremenil potek dogodkov. Pogoji za prevzem je bil, da se odvoz izvede naslednje jutro. Kljub dotrajanemu stanju in organizacijskim izzivom je bil kiosk nemudoma prepoznan kot pomemben objekt z izjemnim potencialom za študijske namene. Projekt Studio K67 ne pomeni zgolj ohranjanja pomembnega oblikovalskega izdelka, ki je pred več kot pol stoletja izpod rok Saše J. Mächtiga zabrisal meje med urbanizmom, javnim prostorom, arhitekturo in industrijskim oblikovanjem, temveč naslavlja tudi teme trajnosti, inovativnosti in odgovornega ravnanja z našo kulturno dediščino. Prenovljeni kiosk bo tako s svojimi novimi vsebinami postal ambasador vrednot Fakultete za arhitekturo.

Odlomek avtorskega eseja: Volatilna arhitektura

Avtor: **Luka KOROŠEC**

Fakulteta za arhitekturo, Univerza v Ljubljani

Arhitekturno lupino lahko naseli vsebina pragmatičnih, estetskih, etičnih in morda tudi drugih funkcij; običajno je celo zasnovana za vse te funkcije kot uresničitev namena, ki je političen v najširšem pomenu besede. Vendar se lahko prav tako zlahka izprazni – to se sčasoma neizogibno zgodi. [...] Tako arhitektura postane del narave, »odprta« ruševina materializirane Gestalt nekoga, odprta za ideje drugega [...]. Volatilna arhitektura ni zgolj konceptualni okvir za razumevanje in snovanje arhitekture v volatilnih časih, temveč predvsem sredstvo za preizpraševanje v arhitekturi uveljavljenih konvencij. To njeno metaarhitekturno razsežnost – arhitekturo, ki govori o arhitekturi – lahko prepoznamo bodisi na nivoju specifičnih arhitekturnih orodij, kjer se klasična tipologija zaradi arhitektur, zmožnih odzivanja na spremembe v času, kaže kot čedalje manj relevantna in se zato že preobraža v nekakšno posttipologijo na meji infrastrukture, bodisi na nivoju pojmovanja tega, kaj sploh je delo arhitektk in arhitektov, kar lepo kažejo primeri ohranjanja obstoječih in preizpraševanja gradnje novih stavb, kjer je »klasični« tektōn relativno odveč in je bistveno pomembnejša nematerialna arhitekturna gesta, bodisi na stopnji, ko začnemo dvomiti, ali so prostorski načrtovalci sploh ključni za formacijo volatilne arhitekture, saj včasih prav laiki vrhunsko artikulirajo volatilne čase na arhitekturi specifičen način. Vsaka posamezna manifestacija volatilne arhitekture je torej projekt in projekt: po eni strani se formira kot odziv na specifično nalogo, kontekst ali problematiko in ponudi alternativo ustaljeni družbeni realnosti; po drugi strani pa neizogibno »proizvaja« še nekakšen edinstven presežek – dvom o mitologijah arhitekture, ki po principu povratne zanke galvanizira in rekonfigurira arhitekturno disciplino in njej pripadajoči miselni okvir. Na ta način lahko arhitektura odgovarja na izzive časa in ga istočasno celo presega. Le arhitektura, ki je dovzetna za volatilne modifikacije in reinterpretacije lastnih konvencij ter odprta za nove, celo »neprimerne« pristope, je lahko v volatilnih časih nosilka pozitivnih sprememb.

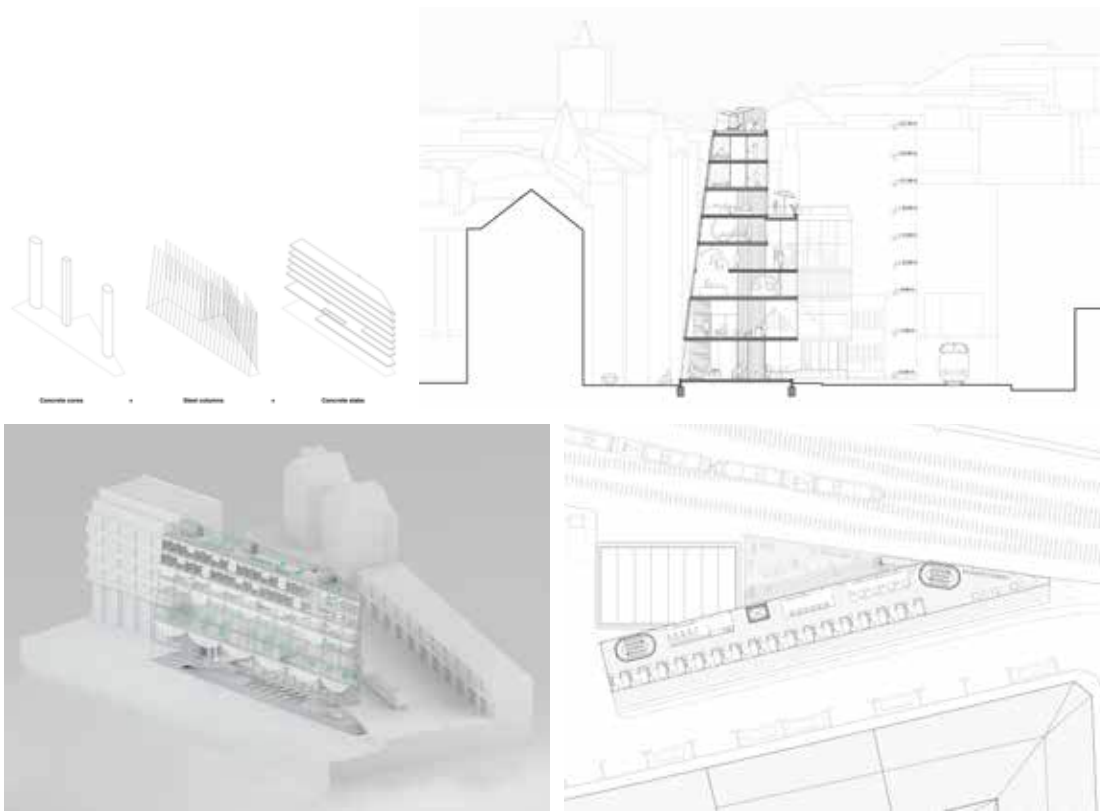
TRIANGLE

Avtorica: **Luka KOROŠEC**

z Lucijo Ritoša

mentorji: prof. mag. Vasa J. Perović, asist. Anja Vidic, teh. sod. Andraž Tufegdžić

Projekt se nahaja v 3. dunajskem okrožju na trikotnem zemljišču, neposredno ob eni izmed glavnih železniških tras v mestu, ter je zasnovan kot kombinacija javnih, poljavnih in zasebnih programov. Opuščena stavba nekdanje železniške uprave, zgrajena na začetku 20. stoletja, ponuja idealen prostor za gledališče, ki v kombinaciji s tržnico, kavarno in razstavnim prostorom omogoča raznoliko paleto javnih programov. Jedro zasebnega programa sestavljajo umetniške rezidence in ateljeji, namenjeni mladim ustvarjalcem, ki so nedavno diplomirali na eni izmed številnih dunajskih umetniških akademij. Preplet javnih in zasebnih programov naseljuje prilagodljivo stavbo, ki se odziva na posebnosti lokacije in Dunaja nasploh, artikulira preostali neizkoriščen prostor v neposredni bližini mestnega središča ter, morda še najpomembneje, deluje kot nov družbeni kondenzator z močno in edinstveno identiteto.

INCORRECTLY CALIBRATED

Avtorica: Luka KOROŠEC

mentor: prof. Nicholas Boyarsky, PhD, AA dipl., BA

Exquisite Ljubljana je bila teoretska delavnica, osredotočena na predvsem na različne načine branja obstoječih urbanih struktur mesta s primerjanjem in prepletanjem različnih konceptualnih pristopov – od t. i. *psychogéographique technique*, ki so jo v 60. letih razvili situacionisti, »razbijanja« in premeščanja urbanih oblik Daniela Liebeskinda do konceptov Colina Rowea in Freda Koetterja iz njunega Collage City-ja iz 70. let prejšnjega stoletja. Končni produkt delavnice je nepričakovan pristop k obravnavi Litostroja, ene najbolj raznolikih ljubljanskih sosesk. Zasnovan je kot turistični vodnik, ki po eni strani afirmira, po drugi pa kritično ovrednoti njeno trenutno stanje. S kombinacijo zemljevida, petih kratkih zgodb in vizualnega esejja ustvarja novo fiktivno resničnost, ki je postavljena ob bok obstoječi in ponuja sveže, provokativne ideje za eno najbolj razdrobljenih in heterogenih območij glavnega mesta.

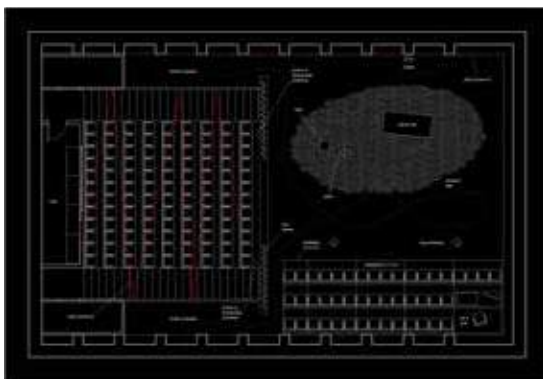
VORANC

Avtorica: **Luka KOROŠEC**

s Saro Kastelic

mentorji: doc. Nina Rajić Kranjac, prof. mag. Jasna Vastl, asist. Sara Slivnik

Zasnova scenografije za poetično dramo Voranc slovenskega pesnika in dramatika Daneta Zajca je neposreden odziv na specifično mozaično sestavljanje zgodbe, v kateri preteklost, sedanjost in prihodnost ne sledijo fizikalni logiki, temveč odzvanjajo avtorjevo razumevanje časa kot mitološke kategorije. Ključna komponenta koncepta je predstavitev publike na oder, kar omogoča razširitev dogajalnega prostora oziroma sočasno vzpostavljanje enega ali dveh »svetov«, ločenih ali povezanih z gledališko zaveso. Edini stalni odski element je otok posušenega jesenskega listja, medtem ko vse ostale rekvizite (stole, mizo, sekuro, vrh in druge) glede na potrebe prizora v prostor vnašajo igralci, s čimer scenografija nenehno »uhaja« fiksni podobi. S tem se odziva na stalno spreminjanje dogajalnih prostorov, hkrati pa v kombinaciji s svetlobo in glasbo naslika za Zajca značilno vzdušje – preplet surovega eksistencializma in magičnega nadrealizma.

Odlomek avtorskega eseja: Spletna arhitektura

Avtor: **Žan MAJETIČ**

Fakulteta za arhitekturo, Univerza v Ljubljani

Če je bil v preteklosti poudarek na človeku, okolju, prostoru in bivanju, arhitektura danes vse pogosteje deluje najprej kot lepa vizualna podoba, ki obstaja zgolj na zaslonu. Zdi se, da se sodobna arhitektura vse bolj odmika od izkustvenega doživljanja in približuje zgolj zelenemu učinku. Ali ni nenavadno in hkrati intrigantno, kako pogosto se na takšnih fotografijah ponavlja enako vzdušje glede na raznolikost svetovne arhitekture? Globalizacija za sabo vleče vlak »sodobne arhitekture«, ki pogosto nima povezave z lokalnim prostorom, njegovim duhom ali kakovostjo bivanja.

Fotografije arhitekture temeljijo na njenih fragmentih. Da spoznamo njeno bistvo, moramo pogledati načrte, prereze, skice in spremno besedilo, skozi katere poskušamo spoznati temeljna načela arhitekture. Na spletu, predvsem pa na družbenih omrežjih, je vsebina predstavljena fragmentarno. Fotografija je pogosto osamljena in ne pojasnjuje ozadja, koncepta ali funkcije. Opazovalec si zato oblikuje lastno predstavo, preplete jo z osebno interpretacijo in tako ustvarja novo, namišljeno »spletno arhitekturo«. Ta je kombinacija fizičnega prostora in izmišljenega in je unikum, saj si jo vsak predstavlja drugače. Ob opazovanju si na subjektiven način razložimo koncept, ki stoji za oblikovanjem, kar pa lahko nima nobene povezave z resničnostjo. Naša lastna subjektivna resnica je lahko celo močnejša od realne, saj je lahko popolna, fiktivna. Na drugi strani pa lahko pripelje do nerazumevanja večplastnosti zasnove in posplošitve. Spletna arhitektura lahko živi večno, tudi ko več ni v uporabi, ko propada ali pa je zanemarjena.

Fotografija vedno ponuja zgolj omejeno količino podatkov, a hkrati lahko izraža tisto, česar se ne da opisati z besedami. Toda kadar je arhitektura dobra, jo je mogoče predstaviti preprosto in jasno, brez potrebe po veliki količini informacij. Opazovalcu sta hitro jasna ideja in sporočilo prostora, s čimer se zmanjša raznolikost interpretacij. Dobra arhitektura je torej tista, ki je podobna ustvarjeni fiktivni »spletni arhitekturi«.

Ob vsem tem se poraja vprašanje, kaj je skrivnost tiste arhitekture, ki še vedno zmore preseči mejo virtualnega sveta.

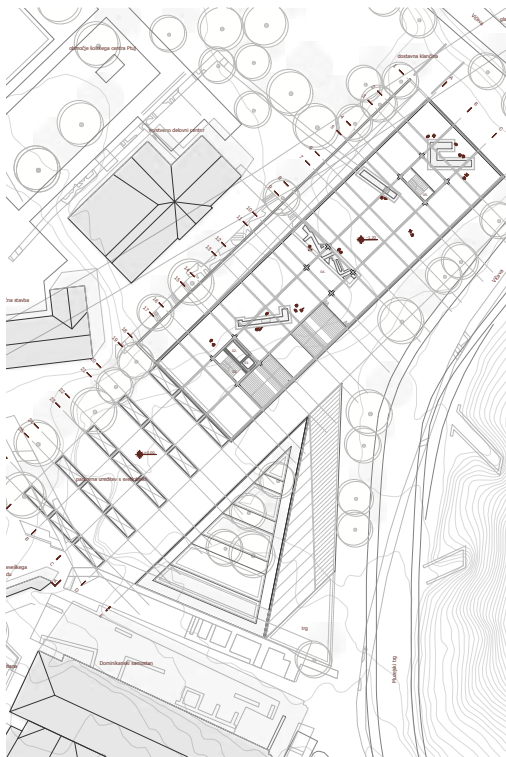
- ISKRENOST.

ARHEOLOŠKI MUZEJ PTUJ

Avtorica: Žan MAJETIČ

mentorja: prof. mag. Tomaž Krušec, asist. Miha Munda

Kljub izjemni dediščini najstarejše slovensko mesto nima primerne prostora za predstavitev arheološkega gradiva. Zasnova na lokaciji ob Dominikanskem samostanu, oblikovana kot preprost volumen, istočasno uredi širši prostor ter hkrati ponovno odpre pogled na samostan. Zaradi poteka rimske ceste pod lokacijo je volumen dvignjen ter omogoča predstavitev arheologije in-situ. Drugi del programa, ki je pod zemljo, se odpira proti atriju, kjer je predstavljeno staro srednjeveško obzidje, ki je potekalo ob samostanu. Da se zagotovi primerna konzervacija, je celotna struktura podrejena organizaciji depojev, ki so hkrati primarni način prezentacije. Med njih so vstavljeni svetlobniki, ki omogočajo poglede ter prehod svetlobe v spodnje prostore.

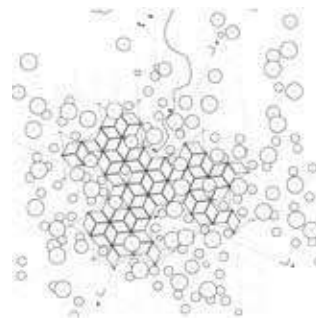
RAŠČENA SIMBIOZA

Avtorica: **Žan MAJETIČ**

s Tejo Kranjec, Zalo Legat, Pijo Markelj, Ano Martinšek, Saro Martinšek

mentorja: prof. mag. Tomaž Krušec, prof. dr. Matej Blenkuš

Ob prizorišču svetovnega kongresa ekologov smo razmišljali predvsem o odnosu do narave in ožje okolice ter o tem, kaj postavitve strehe pomeni za okolje, kaj se bo zgodilo z njo v prihodnosti ... Ob sprehajanju po gozdni poti počasi zagledamo med drevesi skrite membrane, ki zalebdijo v zraku. Razen strehe sistema ne omejuje prav nič, saj se ta poljubno širi na različne strani. Strukturirajo ga stebri in drevesa, pri čemer je poudarek na slednjih, ki se jim z membranami ognemo. Zaradi kratkoročnosti uporabe strehe kongresa je sistem narejen dovolj fleksibilno, da po koncu srečanja vse enostavno pospravimo, v zemlji pa pustimo le stebre, ki v naravi ustvarijo »land art«, čakajoč na naslednjo priložnost uporabe.

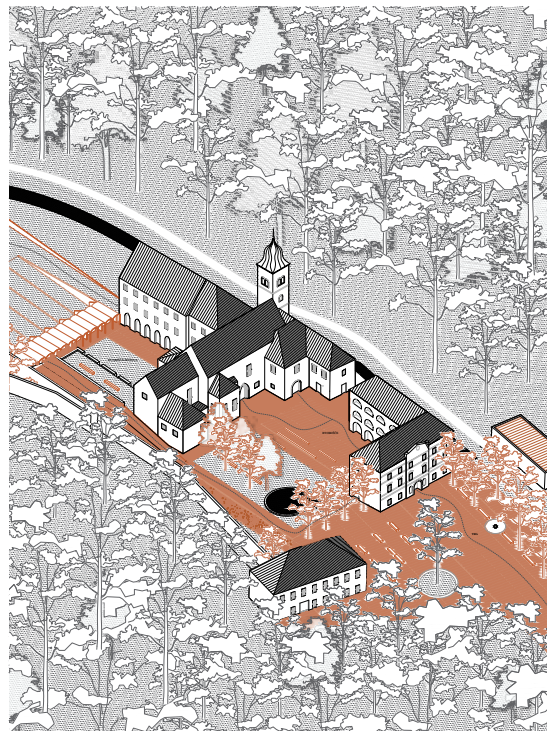

PRENOVE ZA POKUŠINO

Avtorica: **Žan MAJETIČ**

z Aleksandro Simovski, Ano Martinšek, Saro Martinšek, Eriko Sirotić
mentorici: prof. mag. Maruša Zorec, prof. mag. Sonja Ifko

Samostan Studenice, ki danes ni več v uporabi, so prvotno uporabljale sestre magdalenke. V idejni prenovi smo vanj umestili program gostinske šole s prenočišči za študente in manjši butični hotel. Nov programski volumen hotela je v prostor umeščen na nekdanji del križnega hodnika tako, da se vzpostavijo trije karakteristični zunanji prostori v treh merilih – javni del pred vhodom (trg), poljavni (dvorišče) in zasebni del (dvorišče hotela). Nova lamela je polvkopana ter v podrejenem odnosu do samostana. Študentske sobe umestimo v neizkoriščeno ostrešje, medtem ko najbolj neprecenljivi prostori, kot je refektorij, ostanejo izčiščeni in minimalistično opremljeni.

Odlomek avtorskega eseja: Trajnost, ki ni trajna

Avtorica: **Timoteja MEJAŠ**

Fakulteta za arhitekturo, Univerza v Ljubljani

Pomembni vidiki trajnostnega načrtovanja so smiselno umeščanje stavb v prostor, funkcionalne in konstrukcijske zasnove, izbira materialov, energetska učinkovitost ter uporaba obnovljivih virov. Upoštevati je treba tudi trajnost materialov, njihovo življenjsko dobo in vpliv na okolje. Trajnostni pristop mora vključevati tako novogradnje kot prenove, še posebej ob nujnosti prilagajanja na podnebne spremembe. Winston Churchill je nekoč dejal: "Hišo gradimo eno leto, potem pa hiša oblikuje človeka sto let." Ta misel, izrečena ob povojni obnovi Londona, bi nas mogla spodbuditi h globljemu razmisleku. V nasprotju z današnjo obsedenostjo z novostmi v arhitekturi in načrtovanju, kjer se te pogosto obravnavajo kot edini kriterij kakovosti in jih napačno označujemo za trajne ali sonaravne, ta izjava opozarja na pomen arhitekture, ki temelji na izkušnji, domišljiji in participaciji. Sodobni arhitekturni pristopi prevečkrat oddaljuje arhitekturo in urbanizem od njenega izvirnega namena. Namesto da bi se pri samem načrtovanju arhitekture osredotočili na vidik, da bi ta resnično vplivala na ljudi in prostor, jo pogosto spremenimo v proizvodnjo preoblikovanih vizualnih podob, ki nas sicer lahko osupnejo, vendar se nas ne dotaknejo na globlji ravni.

PREDLOGI ZA PRIHODNOST SEČOVELJSKIH SOLIN

Avtorica: **Timoteja MEJAŠ**

z Zalo Dimc, Urško Didovič, Katarino Končina

mentorici: prof. dr. Ana Kučan, prof. dr. Tatjana Capuder Vidmar

Probleme v Sečoveljskih solinah med drugim predstavljajo propadanje in odmaknjenost južnega dela solin, območja Fontanigge, ter skupine obiskovalcev, ki nenadzorovano hodijo po solnih poljih in nasipih. Zato smo oblikovale rešitev, ki bi obiskovalce preusmerila na manjše plovilo (nekdanji solinski vlačilec – maon) in omogočila ogled solin v obliki krožne poti. Ogled bi se pričel pri Monfortu (objektu, kjer se še danes skladišči sol) ter se nadaljeval po morju do območja Fontanigge. Obiskovalci bi se sprehodili ob kanalu obnovljenih solinarskih hiš ter se spoznali z zgodovino solinarstva.

PAVILJON KOMENDA

Avtorica: **Timoteja MEJAŠ**

mentorja: prof. dr. Alenka Fikfak, asistent doc. dr. Janez Peter Grom

Paviljon Komenda ni samo neka konstrukcija, temveč tudi prostor združevanja vseh generacij. Glavni material je les, ki predstavlja trdno in hkrati lahko konstrukcijo. Paviljon združuje naravne materiale, odprto zasnovo in trajnostni pristop. Prosojna streha prepušča naravno svetlobo, medtem ko zelena stena poudarja povezavo z naravo. Asimetrična oblika in klančina omogočata dinamično in dostopno uporabo. Idealen je za parke, vrtove ali skupnostne prostore, kjer se prepletata funkcionalnost in estetska dovršenost. Izvedba in gradnja paviljona je enostavna, zlahka repetitivna oziroma ponavljajoča.

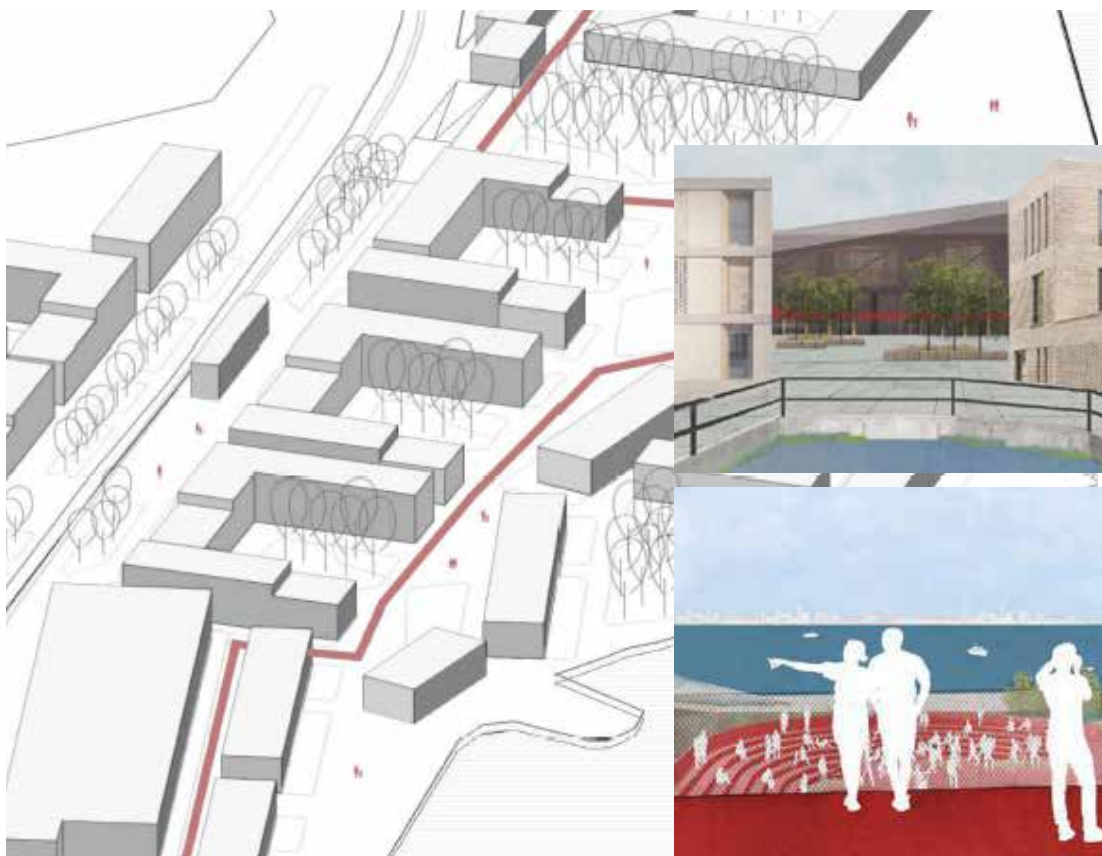

BIVANJE S KULTURO – MILJE, ITALIJA

Avtorica: **Timoteja MEJAŠ**

mentorja: prof. dr. Alenka Fikfak, asist. doc. dr. Janez Peter Grom

Kulturno in bivalno območje Milje, ki se razteza ob jadranski obali, združuje čar obmorskega mesteca s prepletom zgodovine, skupnosti in sredozemskega vpliva. To degradirano obalno območje, kjer se nahaja zastarela in nedelujoča ladjedelnica, bi lahko postalo življenjski prostor, kjer se prepletajo umetnost, tradicija in bivanje. Novonastali stanovanjski kompleks se tako prepleta z novogradnjo stavb na severu in obstoječimi zapuščenimi halami na jugu, katerih nova namembnost bi bile kulturne dejavnosti. Tako bi se vzpostavila neke vrste kulturna pot, ki bi obiskovalce vodila po novonastalem območju, kjer najdemo majhne galerije, prostore za delavnice in kavarne. Kulturno-bivalna četrt Milje tako ni le kraj za obisk, temveč kraj sproščenega bivanja v zaledju Trsta.

Odlomek avtorskega eseja: Dnevna soba mesta

Avtorica: **Urška MOŽE**

Fakulteta za arhitekturo, Univerza v Ljubljani

Človek skozi vsakodnevne interakcije in izbire oblikuje prostor, v katerem živi, in s tem pusti svoj neizbrisni pečat. Pri oblikovanju javnega prostora je ta proces še posebej očiten, saj odraža vrednote, želje in potrebe skupnosti. Tako kot dnevna soba v zasebnem prostoru postane podaljšek osebne identitete, tudi javni prostor postane odraz kolektivnega duha mesta, kjer se prepletajo družbene in kulturne plasti. S fleksibilno zasnovo odprtih bivalnih površin in vključevanjem uporabnikov v proces oblikovanja postane ta prostor ne le funkcionalen, temveč tudi kulturni in družbeni izraz prebivalcev, njihovih navad, prepričanj in življenjskih slogov. Človek s svojim delovanjem in bivanjem oblikuje prostor, ki ne le zadostuje njegovim potrebam, ampak postane prostor, v katerem lahko sooblikuje in soustvarja svojo urbano izkušnjo. Tako kot vsak izmed nas doma oblikuje svojo dnevno sobo, tudi sprehajalci po mestnih ulicah soustvarjajo odprt bivalni prostor.

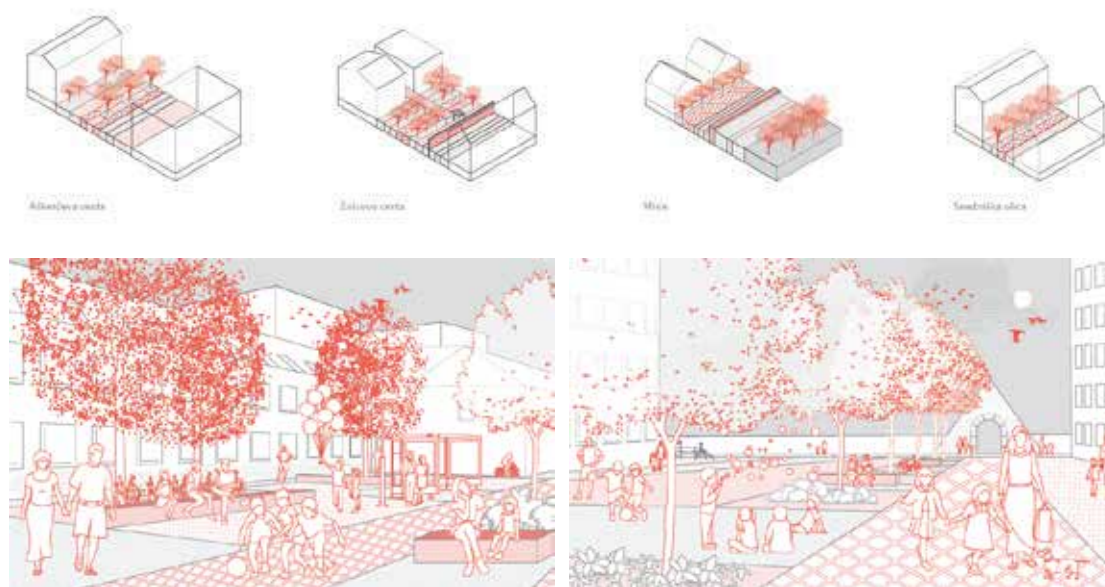
ULICA ZDRUŽUJE

Avtorica: **Urška MOŽE**

mentorja: izr. prof. mag. Polona Filipič Gorenšek, doc. Primož Hočevar

asistent: asist. Blaž Babnik Romaniuk

Sprememba prometnega režima Zoisove in Aškerčeve ceste terja reorganizacijo na prometnih obročih Ljubljane. Aškerčeva cesta se preoblikuje v skupni prometni prostor, Zoisova cesta pa se rekonstruira tako, da se zagotovi več površin za pešce in kolesarje. Na zgodovinskih območjih Rimskega zidu in Rimskega foruma se vzpostavita dve večji parkovni ureditvi, ki s svojo pojavnostjo izkazujeta svojstven kulturno-zgodovinski pomen in odnos do preteklosti. Zelene povezave in vzdolžne promenade prepleteno prečkajo stavbne otoke in zagotavljajo lažjo dostopnost ter boljšo prehodnost. Rekonstruirane ceste so prednostno namenjene pešcem in kolesarjem. Vzpostavi se cona z omejeno hitrostjo 20 km/h za večjo varnost in pešcem prijazno okolje. Parkirišča znotraj dvorišč posameznih karejev se preoblikujejo v odprte bivalne površine, površine za parkiranje se prestavijo v na novo zasnovano podzemno garažo. Trg mladinskih delovnih brigad se razširi, ohrani se osnovni koncept oblikovanja z uporabo krožno zasnovanih zelenih otokov in polkrožnih klopi. Linija javnega prevoza se integrira v parkovno ureditev, trg postane skupna bivalna površina, ki spodbuja enakopravnost in souporabo javnega prostora. Univerzitetna ulica prevzame vlogo vmesnika med dvema vozliščema, hkrati pa nastopa kot združevalec in aktivator, ki povezuje točkovne in linijske zelene ureditve odprtih bivalnih površin v večjo sklenjeno zeleno potezo mesta.

NA VALOVIH

Avtorica: **Urška MOŽE**

mentorja: izr. prof. mag. Polona Filipič Gorenšek, doc. Primož Hočevar

asistent: asist. Sinan Mihelčič

Stanovanjska soseska se nahaja v Ankaranu, na robnem delu naselja, na pobočju hriba. Obdajata jo dve obstoječi stanovanjski skupnosti z izrazito geometrijo prostora in morfologijo poselitve. Namen projekta je ustvariti prijeten prostor za bivanje mladih družin, z bližino vrtca in večjim športno-igralnim igriščem. Z vzpostavitvijo skupne javne površine se prebivalci soseske povežejo v druženju in preživljanju prostega časa. Prav tako načrtovana soseska vizualno in tudi pomensko poveže rob hribovitega območje Ankarana z morjem. Koncept zasnove je razdeljen na dva dela, ki se povezujeta med seboj. Spodnji del je pretežno bivalni, kjer se nahajajo verižne hiše, zgornji pa je rekreacijski, saj obsega park z igriščem in vrtcem. Poti, ki vodijo do stavb, vizualno spominjajo na obliko valov, saj ima celotna soseska zaradi lege na pobočju hriba razgled na morje. Poti so med sabo povezane s prečnimi povezavami, ki potekajo med nizi zazidave, na njihovem stičišču pa se ustvarjajo prostori druženja skupnosti. V zgornjem delu soseske je urejen vrtec z igriščem in parkom. Javne vsebine se nahajajo tudi med nizi zazidave, kjer so zasnovani manjši ozelenjeni prostori, namenjeni druženju.

NITI PRETEKLOSTI, PREPLET SEDANJOSTI

Avtorica: **Urška MOŽE**

mentorja: izr. prof. mag. Polona Filipič Gorenšek, asist. Sinan Mihelčič

sodelavca: Natan Pertot, Vanja Žujović

Natečaj ZAPS: Osrednji javni prostor Domžal

Koncept zasnove osrednjega javnega prostora Domžal je zasnovan kot prostorsko smelo umeščen preplet grajenega in naravnega, ki je med seboj povezan in dopolnjuje obstoječe grajeno in naravno tkivo kraja. Na skrajnih robovih obravnavanega območja sta urejeni tlakovani površini trga, ki definirata prostor dveh stičišč, kjer se kulturna dediščina poveže z naravo. Vmes zasnovana večja parkovna poteza je povezovalni element, sestavljen iz prepleta pešpoti, ki simbolizirajo idejo prepleta slamnih bilk (slamnkarstvo) in upoštevajo dve strukturni geometriji Domžal. Glavna os vzhod–zahod je oblikovana fluidno in ne opravlja le vloge krajinskega elementa, temveč je tudi simbol, ki povzema element grba Domžal, kjer so med seboj prepletene posamezne pšenične bilke. Glavna os kot povezovalni element med seboj povezuje štiri glavna vozlišča dogajanja v Domžalah – železniško postajo, občinsko stavbo, industrijo oblačil Univerzale in nakupovalno središče Mercator center.

Odlomek avtorskega eseja: Tektonika v arhitekturi

Avtorica: **Dan NAPAST**

Fakulteta za arhitekturo, Univerza v Ljubljani

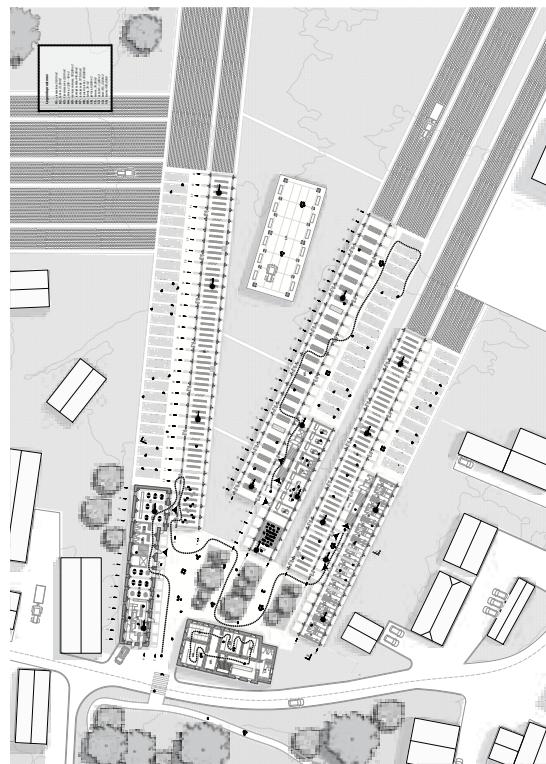
Vsem nam zaigra srce, ko slišimo harmonično zaigrano melodijo. Ta je sestavljena iz not oziroma majhnih gradnikov, ki so skupaj postavljeni v pravilnem vrstnem redu. Enako bi lahko rekli tudi za posebne zgradbe, ki jih arhitektura oblikuje na svoj način, s konstruiranjem. Rad bi izpostavil tektonsko konstruiranje. Ključni element konstruiranja je konstrukcijska vez, tista nevidna povezava, sestavljena iz horizontalnih in vertikalnih elementov, pravilno zloženih skupaj. Med seboj so povezani tako, da se v njihovi medsebojni povezavi materializira uspešna arhitekturna rešitev. Tako kot napačno zaigrano zaporedje not vodi v disharmonijo, se tudi neuspešna povezava konstrukcijskih elementov konča v spodletelem poskusu arhitekture, ki postane samo konstrukcijski detajl. Uspešne arhitekturne rešitve po navadi vidimo na ekskurzijah, kjer se ne ustavimo samo pri opazovanju, ampak se materialov dotaknemo, jih primerjamo in trkamo po njih. Arhitektura je veščina izdelovanja materialnih objektov, ki jih podrobneje opredeljuje izraz tektonika. Ta pojem izhaja iz grške besede »tekon«, ki pomeni graditelja ali tesarja, kar nakazuje, da je tektonika tesno povezana s fizičnim ustvarjanjem in oblikovanjem struktur. V tem kontekstu je tektonski element tisto, kar povezuje arhitekta in rokodelca, saj zahteva tehnično natančnost in ustvarjalnost pri iskanju ravnovesja med funkcionalnostjo in estetsko vrednostjo. Tektonika v arhitekturi tako ni le tehnični postopek, ampak se lahko razume kot nekaj globljega, saj vključuje tako tehnične kot tudi estetske vidike gradnje. Vendar pa tektonike ne smemo razumeti zgolj v instrumentalno-tehničnem smislu kot ekonomsko in statično stabilno zasnovane konstrukcije, ampak kot celovit pristop k oblikovanju prostora. Tektonika je mnogo več kot le zbirka komponent, ki delujejo v skladu z določenimi inženirskimi zahtevami. Je način, kako se gradbeni materiali, oblike in strukture povežejo v nekaj, kar presega zgolj funkcionalnost. Tektonika ni zgolj vprašanje gradbenih tehnik ali stabilnosti objektov, temveč je način, kako arhitektura postane odsev časa, kraja in kulture. Na ta način arhitektura ne odraža le svoje funkcionalnosti in estetike, temveč postane medij za izražanje človeških vrednot, čustev in izkušenj. Uspešni objekti vedno znova pritegnejo našo pozornost, ker v njih najdemo tisto, kar je za arhitekturo temeljno. Da bi ugotovili, kaj tisto temeljno je, se vedno vračamo nazaj in preučujemo strukturo stavbe, da bi to lahko na novo uporabili ob neki drugi priložnosti, situaciji ali materialu.

RURALNI CENTER VERD

Avtorica: **Dan NAPAST**

mentorja: prof. mag. Tomaž Krušec, doc. Miha Munda

Arhitekturna delavnica Verd je predstavljala edinstveno priložnost za premišljeno raziskovanje in načrtovanje, kako skozi trajnostno in odgovorno gradnjo uskladiti univerzitetne interese s potrebami lokalnega okolja. Študentje smo skozi različne projekte raziskovali možnosti sobivanja univerzitetnih programov in lokalne skupnosti vasi Verd ter jo postavili kot vzorčni primer trajnostnega razvoja, ki spoštuje bogato zgodovino kraja in istočasno odpira vrata v prihodnost. Projekt ruralnega centra je namenjen razvoju biološke pridelave in predelave hrane. Poleg dodatnih izobraževalnih programov za študente biotehniške fakultete bi center lahko postal pomembno vaško središče za lokalne prebivalce Verda in Vrhnike. Rastlinjaki, ki so predvideni kot del vsebin novega programa, bi bili dostopni tudi lokalnim prebivalcem, enako kot novovzpostavljena tržnica, na kateri bi lahko prodajali in izmenjevali svoje pridelke. Lesena konstrukcija centra išče vzgibe za aktualnost svojega likovnega izraza v tradicionalni leseni konstrukciji kozolca in na ta način spoštuje avtohtone načine gradnje, ki so na Ljubljanskem barju prisotni že stoletja.

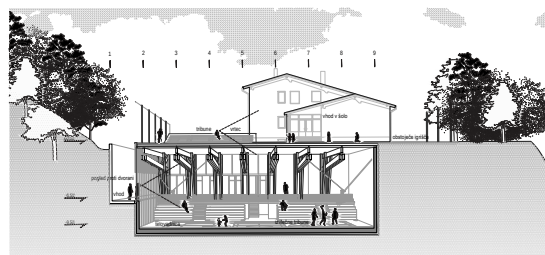
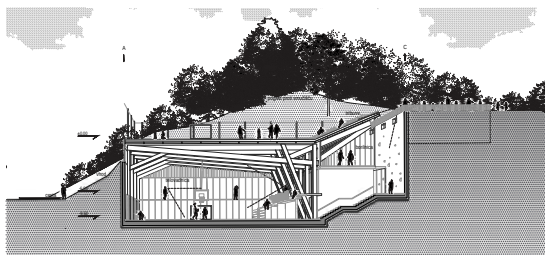

ŠPORTNA DVORANA ŠENTJOŠT

Avtorica: **Dan NAPAST**

s Kim Klančar, Žanom Majetičem, Petro Kovačič, Aleksandro Kokot, Ano Pio Kos, Galom Ibrišimovičem
mentorja: prof. mag. Tomaž Krušec, doc. Miha Munda

Med delavnico smo ugotovili, da Šentjošt potrebuje notranji športni prostor, še posebej šola in vrtec, ki imata le majhno zasilno telovadnico. Nova športna dvorana tako v času pouka služi mlajšim generacijam, preostali čas pa ostalim krajanom za rekreacijo, prireditve in tekme. Umestitev in vkopanost volumna sta posledici upoštevanja dimenzij dvorane, ki bi sicer prevladala nad veduto vasi, in obstoječe topografije terena. Hkrati pa ta omogoča umestitev obstoječih zunanjih šolskih športnih površin na strehi, s čimer je objekt neopazno vpet v krajino. Masivna "školjka" dvorane je narejena iz betona in se usede v teren, medtem ko je lesena konstrukcija vstavljena vanjo. Dvojnost betona in lesa poudari učinek lebdenja in lahkotnosti lesenih nosilcev. Lepljeni nosilci zagotavljajo veliko konstrukcijsko oporo in ostajajo vodilni arhitekturni element. Trenutni oporni zidovi grobo posegajo v obstoječ hrib, kar rešuje na novo zasnovana zareza, ki je hkrati tudi javni vhod s ceste, namenjen zunanjim obiskovalcem, preko šole pa je omogočen tudi suhi prehod za enostaven dostop iz šole. Poleg velike je zasnovana še mala telovadnica, ki lahko istočasno služi različnim dodatnim dejavnostim. Nad objektom se na obstoječem igrišču vzpenjajo na novo ustvarjene tribune preko glavnih nosilcev, ki so hkrati sedišče za obiskovalce, ki gledajo na igrišče ali prireditveni prostor, z druge strani pa svetlobnik za povezovalni hodnik.

STANOVANJA MED TRTAMI

Avtorica: **Dan NAPAST**

s Saro Martinšek, Manco Kermc, Timom Kovačičem
mentorja: prof. mag. Tomaž Krušec, doc. Miha Munda

Idilični pogledi na vinske trte med Vipavo in Vrhopoljem so danes prekinjeni z veliko industrijsko halo, ki tako vizualno kot programsko ne sodi v krajino. S predvideno premestitvijo obstoječe hale v novo industrijsko cono se na območju sprostí degradirana parcela. Na njej zasnujemo novo stanovanjsko sosesko, ki jo sestavljajo individualne enote po principu atrijskih vrstnih hiš. Projekt želi dokazati, da je v neurbanah območjih možna kolektivna gradnja, ki ni nujno blok. Hkrati pa omogoči vse prednosti življenja v individualnih družinskih hišah, ki pa so prostorsko izredno potratne. Zasnovali smo individualne stanovanjske enote po principu atrijskih vrstnih hiš, ki so kombinacija najboljših lastnosti obeh načinov življenja. Med grozdi posameznih enot nastajajo skupni trgi in otoki zelenja, kjer se lahko stanovalci družijo. Vsaka enota ima lasten vhod na notranje dvorišče, skozi katerega stanovalci pridejo v svoje hiše. Z notranjega dvorišča pa se odpirajo zasebni pogledi na krajino. Stanovanja so pritlična, saj sledijo horizontalnosti okoliških nasadov trt, ki so glavna dominanta v prostoru. Enote so dveh različnih velikosti, vsaka velikost pa dveh tipov, glede na velikost gospodinjstva in njegove potrebe. Tlorisi so jasno ločeni na servisni del, ki je prislonjen ob zadnji zid enote, in bivalni del, ki se z vsemi prostori odpira na zasebni vrt. Stanovanja so zasnovana tako, da se lahko vse sobe med seboj povežejo v en odprt prostor.

Odlomek avtorskega eseja: Naslednje poglavje v arhitekturi: onkraj trajnosti

Avtorica: **Andrea ŠUNDOVSKA**

Fakulteta za arhitekturo, Univerza v Ljubljani

V luči podnebne krize, ki priteguje globalno pozornost, ključni deležniki, ki sodelujejo pri oblikovanju zgradb in mest, bodisi arhitekti, urbanisti, inženirji ali državljani, nosijo vse večjo odgovornost. Več kot očitno je, da mora arhitektura vstopiti v novo poglavje – poglavje, v katerem ne bomo navdušeni nad kompleksnimi oblikami ali tehnološkimi novostmi, temveč se bomo vračali k osnovam: k materialom in sistemom. Rastoče emisije toplogrednih plinov, kopičenje odpadkov in pomanjkanje virov nas silijo v premislek o naši prihodnosti. Arhitekti niso zgolj oblikovalci stavb – skozi zgodovino so bili tudi inženirji, misleci, umetniki in vizionarji, ki so oblikovali ne le zgradbe, temveč celotne družbe. Danes, ko se soočamo z največjim izzivom našega časa – podnebnimi spremembami – morajo arhitekti ponovno sprejeti širšo vlogo. Arhitekti prihodnosti ne bodo zgolj načrtovali zgradb, temveč bodo oblikovali celotne ekosisteme. V iskanju ravnovesja med tradicijo in inovacijo bo nastal nov arhitekturni jezik, ki povezuje dediščino in vso znanje preteklosti s sodobnimi raziskavami.

SLEDI ZEMLJE

Avtorica: **Andrea ŠUNDOVSKA**

NATEČAJ VOLCANO HORSMAN RETREAT 2024, Hrossaborg, Islandija
z Markom Stavrevem, Rihardom Žanom Bukovcem, Nacetom Balantičem

Predlog uteleša harmonično združitev sodobne funkcionalnosti in globokega spoštovanja do islandске pokrajine in kulture. Struktura je nežno umeščena na vrh vulkanskega terena in sledi obrisom kraterja, pri čemer uporablja lokalno pridobljene materiale, kot sta kamen in les, da ustvari obliko, ki deluje kot naravni del okolja. Osrednji element zasnove so gabionski zidovi – žične kletke, napolnjene s kamenjem. Kamni s same lokacije so ustvarjalno vključeni v zasnovo: večji služijo kot funkcionalni elementi, denimo pohištvo, medtem ko manjši zapolnijo gabionske stene. Te stene ne nosijo le kulturne simbolike s sklicevanjem na tektonsko preteklost Islandije, temveč imajo tudi funkcionalno vlogo, saj nudijo zaščito pred morebitnimi zemeljskimi plazovi ter skrijejo in nosijo tehnične inštalacije. Program zasnove je zelo jasen – prostori so urejeni pregledno in intuitivno. Tloris nežno odseva obliko podkve, kar predstavlja poklon konjeniški tematiki. Nosilna konstrukcija iz jeklenega ogrodja je zasnovana na preprosti mreži, kar omogoča modularnost, enostavno montažo in demontažo – vsi elementi so prilagojeni dimenzijam standardnih transportnih kontejnerjev.

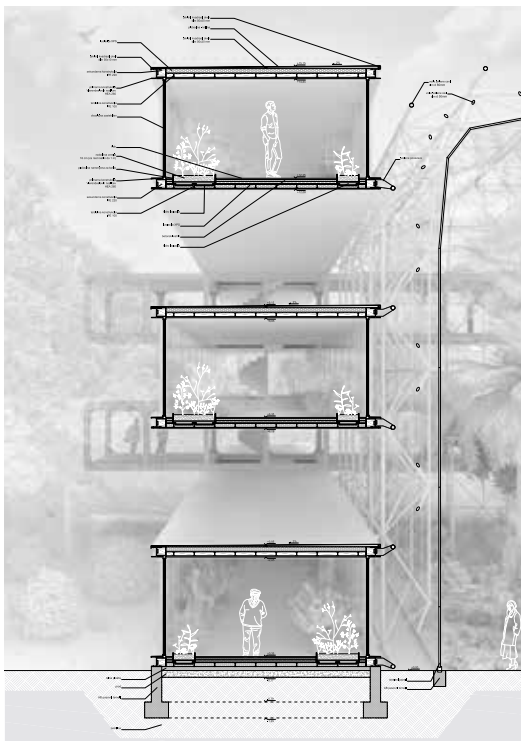
NALAGANJE

Avtorica: **Andrea ŠUNDOVSKA**

Iz materiala, preko principa, do konstrukta, skozi načrtovanje, do rastlinjaka botaničnega vrta
z Žanom Pirmanom, Antonom Jakobom Bončo, Petro Pogačnik

mentorji: prof. dr. Matej Blenkuš, prof. mag. Tomaž Krušec, asist. Primož Žitnik, doc. Miha Munda

Navodila za izdelavo vaj so zahtevala, da iz izbranega materiala izdelamo prostorski konstrukt/instalacijo v merilu 1:1, ki jo postavimo v skupne prostore Fakultete za arhitekturo v Ljubljani ali njeno neposredno okolico. Konstrukt mora biti izdelan iz realnega materiala, ki ni produkt fosilnih goriv ali njihovih derivatov, pri čemer imajo prednost odpadni materiali ter stranski produkti proizvodnih procesov. Struktura konstrukta naj izraža svojo konstruktivno vlogo v prostoru, bodisi skozi napenjanje, stiskanje, tlačjenje, premoščanje, razpiranje, zvijanje, lomljenje, trenje, valovanje, elastičnost, poroznost ali podobno. Konstrukt mora upoštevati robne pogoje izbrane mikrolokacije, ki vključuje skupne prostore fakultete, kot so hodniki, avla in stopnišča. Oblika konstrukta naj odraža raziskovalni proces, povezan z njegovo konstrukcijo in lokacijo. V naslednjem koraku je bilo treba zasnovati strukturo rastlinjaka botaničnega vrta, ki vključuje zunanje prostore (pot, narava) in notranje (razgledni, razstavni in servisni prostori). V rastlinjaku bodo razstavljene različne rastline, od manjših kaktusov in debelolistnic do večjih palm. Struktura mora omogočiti smiselno prezentacijo teh različnih velikosti rastlin.

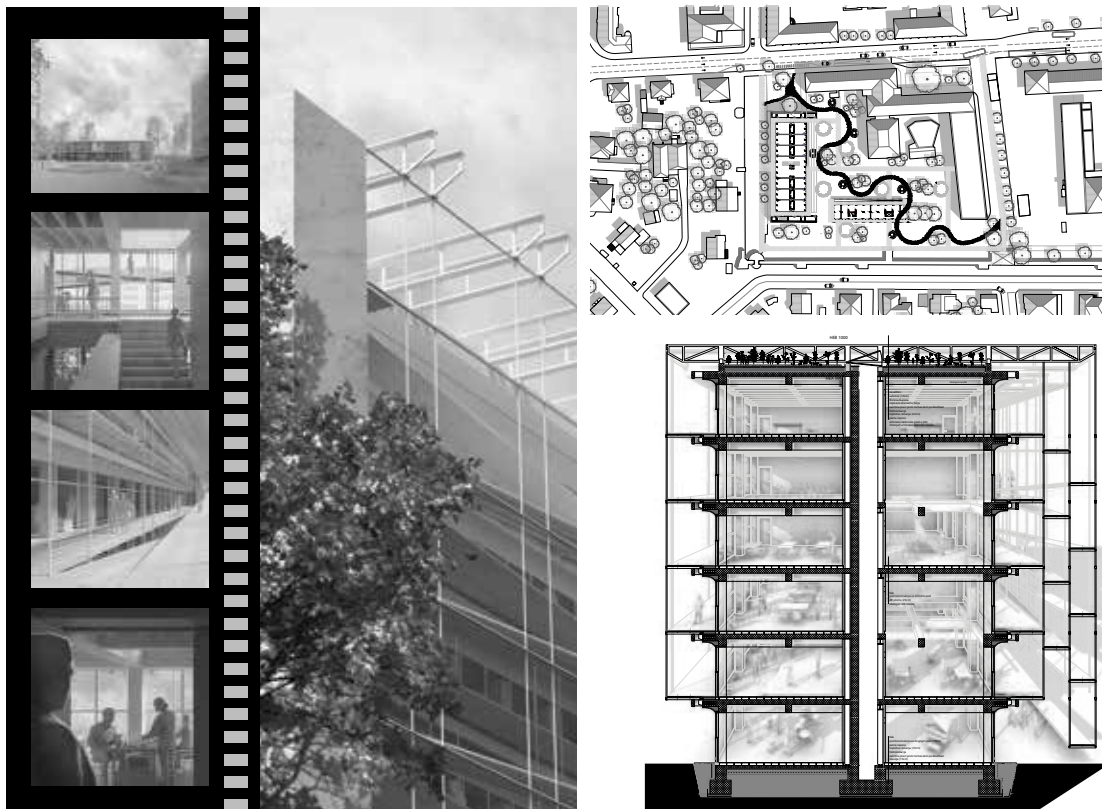

KULTURNI NEXUS

Avtorica: **Andrea ŠUNDOVSKA**

Prenova in adaptacija prostorov stavbe trenutne Naravoslovnotehniške fakultete UL, Oddelka za tekstilstvo, grafiko in oblikovanje, v novo Akademijo za umetnost z Valom Brudarjem, Aljo Bedenik, Laro Crnjac

Projekt vključuje prenovu fakultete, vzpostavitev novega akademskega prostora, ureditev zunanosti in večnamensko galerijo v kleti. Park se preuredi za pešce in kolesarje ter poveže s kletnim prostorom preko svetlobnikov in stopnišč, ki osvetljujejo večji delovni prostor za razstave in dogodke. Prenova izboljša stabilnost, požarno varnost, toplotno učinkovitost in tloris, pri čemer ohranja kakovosti obstoječega objekta. Skeletna konstrukcija ostaja, dodani sta dve armiranobetonski jedri za potresno varnost, notranjost se odpre z dvoetažnimi ateljeji. Dvojna fasada izboljša izolacijo in prezračevanje, servisni pas pa omogoča fleksibilno razporeditev ter vključuje prezračevalne dimnike. Tako ustvarimo območje kot prepletenost štirih struktur, ki se med seboj navezujejo in povezujejo ter ne ustvarjajo samo celovit akademski kampus v mestnem tkivu Ljubljane za študente in osebje fakultete, ampak tudi prijeten javni prostor mesta.

POVZETEK RAZPISA ZA VURNIKOVO ŠTUDENTSKO NAGRADO 2025

Celotni razpis je objavljen na spletni strani Centra arhitekture Slovenije

Vurnikova študentska nagrada se za celotni študijski opus podeli študentkam in študentom 4. in 5. letnika enovitega magistrskega študijskega programa arhitektura (UL FA), 1. in 2. letnika drugostopenjskega študijskega programa urbanizem (UL FA) in 1. in 2. letnika magistrskega študijskega programa arhitektura (UM FGPA). Podeljena bo ena Vurnikova študentska nagrada in dve enakovredni priznanji.

Nagrada je častna in finančna (vrednost prve nagrade je 1500 EUR neto) in namenjena študijskemu potovanju. Dobitnik/dobitnica Vurnikove študentske nagrade bo v okviru naslednjih Vurnikovih dni pripravil predavanje z vtisi s potovanja. Podeli se tudi dve častni priznanji v vrednosti 300 EUR neto, ki za prejemnika/prejemnico ne predstavlja obveznosti.

Študenti/šudentke pripravijo:

01 osebno mapo

(format A4, največ 50 strani in ne več kot 15 projektov, .PDF in .IDML)

- _ predstavitev vsakega projekta mora zajemati: naslov projekta, navedbo sodelavcev študentov, mentorjev, asistentov in kratek opis, ki naj bo v slovenskem in angleškem jeziku,
- _ v osebno mapo ne sme biti vključena magistrska naloga,

02 avtorski esej o arhitekturi in/ali urbanizmu

(priporočeno 7000 – 10 000 znakov brez presledkov v slovenskem in angleškem jeziku, .DOC)

- _ esej naj predstavi tematiko, ki vas navdihuje/je družbeno aktualna/odpira nova vprašanja delovanja v arhitekturi in/ali urbanizmu
- _ esej mora v obeh jezikih imeti vidno označen en ali več odlomkov, ki jih študent želi v katalogu Vurnikove študentske nagrade izpostaviti. Vsi odlomki skupaj ne smejo presegati 2500 znakov (s presledki).

Oddaja gradiva je le digitalna (esej v formatu .DOC, osebna mapa v .PDF ter odprtem formatu InDesign ali podobnem programu). Naložite lahko na CD, USB ključek ali pošljete preko WeTransferja.

Prejemniki nagrad bodo znani na podelitvi nagrade, na rojstni dan arhitekta Ivana Vurnika, v soboto 1. junija 2024, ob 20. uri, v Baročni dvorani v Radovljici. Vsi nominiranci Vurnikove študentske nagrade bodo povabljeni na podelitev. Poslani predlogi bodo objavljeni tudi v katalogu z avtorji zavedenimi v COBISS sistemu.

O prejemnikih glavne nagrade in dveh enakovrednih priznanjih bo odločala strokovna žirija.

Žirija se bo glede nagrajenih del odločala na podlagi:

- _ kakovosti izbranih predstavljenih projektov,
- _ edinstvenosti izbranih predstavljenih projektov,
- _ inovativnosti izbranih predstavljenih projektov,
- _ kakovosti esaja,
- _ doprinosa k razmisleku o arhitekturi/urbanizmu v eseju.

Radovljica/Ljubljana, 1. december 2024

Strokovni odbor Vurnikove študentske nagrade

MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

